

V. Vaivaishoitohallitus.

Vaivaishoitohallituksen kertomus Helsingin kaupungin vaivaishoidon hallinnosta vuonna 1913 oli seuraavaa sisällystä:

Vaivaishoitohallituksen jäsenet, virkamiehet ja muu henkilökunta.

Vaivaishoitohallitukseen ovat kertomusvuonna kuuluneet seuraavat henkilöt:

Puheenjohtaja: ent. pormestari Björn Schauman (1/1:stä 1909) syyskuun 10 päivään 1913 sekä siitä lähtien professori Allan Serlachius; varapuheenjohtaja: aluelääkäri, lääketieteellisensiaatti V. Leontjeff (1912—14); jäsenet: aluelääkäri, ylimäär. professori Axel Wallgren (1913—15), prokuristi C. F. Fagerholm (1911—13), kunnallisneuvos N. Kochtomow (1912—14), luutnantti Gustaf Poppius (1912—14), joka erosi vuoden varrella ja jonka sijaan valittiin aluelääkäri, lääketieteellisensiaatti Ludvig Wetterstrand, filosofiantohtori Jenny af Forselles (1912—14), aluelääkäri, lääketieteellisensiaatti Harald Sundelius (1911—13), professori Allan Serlachius (1913—15), joka vuoden varrella valittiin puheenjohtajaksi ja jonka sijaan jäseneksi tuli prokuraattori Lorenzo Kihlman, pastori Artur Malin (1913—15), kunnan työnvälitystoimiston johtaja A. H. Karvonen (1913—15), opettajatar Sofia Streng (1913—15), kultaseppä Hj. Fagerroos (1911—13) ja, hänen erottuaan, todellinen valtioneuvos Lennart Munck; varajäsenet: varatuomari Ludvig Collan syyskuun 1 päivään ja sitten lakitieteenkandidaatti Einar Böök, filosofianmaisteri Elsa Heikel, rovastinrouva Fanny Nordlund ja, hänen erottuaan, hovineuvoksetar Emelie Allén, joka niinkään erosi ja jonka sijaan tuli neiti Matilda Bohm.

Toimitusjohtajana oli vuoden varrella pastori J. A. Collan, paitsi heinäkuun 7 ja syyskuun 7 päivän välisenä aikana, jolloin hänellä oli kesäloma ja virkavapaus ja virkaa hoiti valvoja Jarl Jakobsson. Lastenhoidontarkastajana toimi ent. kuvernööri Ivar Gordie, sihteerinä varatuomari Ludvig Collan syyskuun 1 päivään, sitten varatuomari Axel af Forselles lokakuun 1 päivään ja siitä lähtien ent. lääninsihteerinä Axel Th. Möller, valvojana nuorempi lehtori Jarl Jakobsson, kirjanpitäjänä ja kassanhoitajana herra Frans Rosen-

dahl sekä kanslianjohtajina rouva H. von Creutlein ja ylioppilas Herman Myhrberg.

Vaivaihoitohallituksessa köyhäin silmälläpitoa varten Helsingin vaivaihoito-ohjesäännön 27 §:n johdosta olevaan henkilökuntaan ovat kuuluneet rouvat Sigrid Amirchanjanz, Adèle Stenman, Sigrid Kullman ja Karin Boisman, neidit Frideborg Wallin, Elfrida von Hippus, Maria Ådahl, Olli Ugglä, Anni Lindgren ja Rosa Bronck sekä herrat Thure Fagerlund ja Paul Eklund.

Kirjuriapulaisina ovat hallituksessa toimineet rouva Bertha Stenman ja, hänen erottuaan lokakuun 1 päivänä, rouva Otti Wilén, rouva Anna Stegman ja rouva Hanna Wallin sekä neiti Tyyne Paulin, diakonissoina Alma Lundmark ja Olga Saraja, rekisteritoimiston johtajana neiti Edit Johansson, rekisteritoimiston kirjuriapulaisina neidit Elsa Nyman ja Elna Ekholm sekä elätteleento-osaston kirjuriapulaisena rouva Bertha Stenman.

Työ- ja vaivaihalon henkilökuntaan ovat vuonna 1913 kuuluneet: Työ- ja vaivaihalo.

Johtajana: everstilutnantti Gustaf Mälart; lääkäriinä: alue-
lääkäri, lääketieteenlisensiaatti Hj. M. Stenbäck; saarnaajana: pastori Artur Malin; konttoriapulaisena: neiti Anna Grönblom; emäntänä: neiti Hildur Kempe; varastonhoitajana: herra Emil Melartin; työlaitoksen kaitsijana: herra G. W. Lindroth.

Vaivaihoitohallitus on vuoden varrella pitänyt 21 varsinaista ja 8 ylimääräistä kokousta. Näissä on hallitus käsitellyt kaikkiaan 3,634 asiaa, joista 2,749 oli toimitusjohtajan ja 240 lastenhoidon tarkastajan valmistelemia avustusasioita sekä 645 kirjeasioita.

Vaivaihoitohallituksen kokoukset, asiain luku y. m.

Vaivaihoitohallituksen lähettämiä kirjelmiä oli 1,335, toimitusjohtajan lähettämiä 812.

Taulusta 1 saa yleiskatsauksen vaivaihoitohoidon Aleksanterinkadun 1:ssä ja Pengerkadun 5:ssä olevain kansliain toimintaan. Kaikkiaan käsiteltiin näissä kanslioissa 37,663 asiaa (edellä mainittuja avustus- ja kirjeasioita lukuunottamatta).

Suoranaista avustusta nauttivain sekä kaupunkiin elättele annettujen köyhäin silmälläpitoa varten on kaupunki Helsingin vaivaihoitohoidon voimassa olevan ohjesäännön 21 §:n mukaan ollut jaettuna tarkastuspiireihin, joista kukin on ollut jonkin hallituksen jäsenen valvonnan alaisena. Nämä tarkastuspiirit, luvultaan 12, ovat olleet seuraavat:

1:nen piiri: I, II, III ja VIII kaupunginosa sekä Yrjönkadun itäpuoliset seudut IV ja V kaupunginosaa, johtaja: kunnallisneuvos N. Kohtomow.

2:nen piiri: VII ja IX kaupunginosa sekä Tehtaankadun eteläpuolella sijaitseva VI kaupunginosan tienoo, johtaja: pastori Artur Malin.

3:s piiri: Sepän- ja Merimieskadun välinen VI kaupunginosa, johtaja: prokuristi C. F. Fagerholm.

4:s piiri: muut V ja VI kaupunginosan alueet sekä Vladimirkadun eteläpuolella sijaitseva IV kaupunginosan seutu, johtaja: professori Allan Serlachius sekä, hänen tultua vaivaishoitohallituksen puheenjohtajaksi, prokuraattori Lorenzo Kihlman.

5:s piiri: Vladimirkadun pohjoispuolella sekä Lapinlahdenkadun ja Malminrinteen eteläpuolella sijaitsevat IV kaupunginosan alueet, johtaja: opettajatar Sofia Streng.

6:s piiri: muut IV kaupunginosan alueet sekä Töölö ja Meilans, johtaja: professori Axel Wallgren.

7:s piiri: Lönnrotkadun kaakkoispuolinen sekä Viidennen linjan ja Haapaniemenkadun lounaispuolinen tienoo X ja XI kaupunginosa, johtaja: aluelääkäri V. Leontjeff.

8:s piiri: Lönnrotkadun luoteispuolinen ja Flemingkadun länsipuolinen XI kaupunginosan tienoo, johtaja: filosofiantohtori Jenny af Forselles.

9:s piiri: muut XI kaupunginosan alueet, Vaasankadun eteläpuolinen XII kaupunginosa sekä Vilhovuoren- ja Haapaniemenkadun välinen X kaupunginosa, johtaja: luutnantti Gustaf Poppius, joka erosi vuoden varrella ja jonka sijaan tuli aluelääkäri Ludvig Wetterstrand.

10:s piiri: Vaasan ja Viipurinkadun välinen XII kaupunginosa sekä Vilhovuorenkadun pohjoispuolinen X kaupunginosa, johtaja: aluelääkäri Harald Sundelius.

11:s piiri: Fredriksperi ja Huopalahti, Viipurinkadun pohjoispuolinen XII kaupunginosa sekä Vallila, johtaja: kultaseppä Hj. Fagerroos, joka erosi vuoden varrella ja jonka sijaan tuli todellinen valtioneuvos Lennart Munck.

12:s piiri: Hermanni, Toukola ja Vanhakaupunki: johtaja herra A. H. Karvonen.

Toisessa, kahdeksannessa ja yhdeksännessä tarkastuspiirissä on ollut käytännössä muodosteltu Elberfeldin-järjestelmä vapaaehtoisine köyhäinkatsojineen (huoltajineen). Näiden kanssa on johtaja pitänyt kokouksia neuvotellakseen ja keskustellakseen turvatiiden hoidosta ja silmälläpidosta.

Kysymys Helsingin vaivahoidon uudesta ohjesäännöstä.

1912 vuoden lopulla asetettu n. s. ohjesääntövaliokunta antoi toukokuun 10 päivänä 1913 mietinnön ehdotuksineen Helsingin vaivahoidon uudeksi ohjesäännöksi. Vaivaishoitohallituksessa sekä hallituksen toimitusjohtajan ja lastenhoidontarkastajan taholta mainittua ehdotusta vastaan tehtyjen muistutusten johdosta palautti hallitus ehdotuksen valiokuntaan uudesti laadittavaksi niiden muistutusten mukaisesti, joihin vaivaishoitohallitus oli yhtynyt. Sittenkun vaivaishoitohallitus oli valinnut professori Allan Serlachiuksen ottamaan osaa valiokunnan töihin sekä aluelääkäri V. Leontjeffin

sijaan, joka oli luopunut valiokunnan jäsenyydestä, valinnut hallituksen jäsenen pastori A. Malinin, valitsi tämä valiokunta uudessa kokoonpanossaan ent. pormestarin B. Schaumanin jälleen puheenjohtajaksi. Tämän valiokunnan mietintö esiteltiin lokakuun 13 päivänä 1913 vaivahoitohallituksessa, joka sen hyväksyi vähäisin muutoksin, minkä jälkeen se lähetettiin kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi ja toimitettavaksi asianmukaisesti vahvistettavaksi.

Avustusasiain valmisteluun nähden toimeenpantiin 1913 vuoden alussa se tärkeä muutos, että se valiokunta, joka useat vuodet oli näitä asioita valmistellut vaivahoitohallituksen kokouksissa käsiteltäviksi, lakkautettiin ja sen tehtävät siirrettiin neljälle vastaperustetulle piirihallitukselle, joihin kuhunkin kuului kolme piiri-johtajaa, joista vaivahoitohallitus valitsi kunkin piirihallituksen puheenjohtajan.

Ensimmäiseen piirihallitukseen kuuluivat 1:sen, 2:sen ja 4:nnen tarkastuspiirin johtajat, puheenjohtajana professori A. Serlachius ja hänen erottuaan pastori A. Malin.

Toiseen piirihallitukseen kuuluivat 3:nnen, 5:nnen ja 6:nnen tarkastuspiirin johtajat, puheenjohtajana professori A. Wallgren.

Kolmanteen piirihallitukseen kuuluivat 7:nnen, 8:nnen ja 11:nnen tarkastuspiirin johtajat, puheenjohtajana lääketieteellisen-siaatti V. Leontjeff.

Neljänteen piirihallitukseen kuuluivat 9:nnen, 10:nnen ja 12:nnen tarkastuspiirin johtajat, puheenjohtajana luutnantti Gustaf Poppius ja hänen erottuaan herra A. H. Karvonen.

Tätä sisäistä uudistusta käy pitäminen yhtenä tärkeimmistä tapahtumista pääkaupungin vaivahoidon alalla vuonna 1913, sillä sen johdosta on toiselta puolen avustusasiain valmistelu käynyt perusteellisemmaksi ja taas toiselta puolen hallituksen jäsenille kullekin piirissään tarjoutunut tilaisuus entistä paljon tarkemmin perehtyä avustusanomuksiin ja niihin kuuluviin asiakirjoihin. Tätä on osaltaan edistänyt se seikka, että kussakin piirissä nyttemmin on eri kaitsija, joka ennen piirihallituksen kokoontumista antaa asianomaiselle johtajalle kaikki saatavissa olevat seikkaperäiset tiedot jokaisesta piiriin kuuluvasta avustusasiasta. Mitä piirihallitukset päättävät, jää useimmissa tapauksissa voimaan vaivahoitohallituksen yleisessä kokouksessa.

Tyytyväisyys tähän uuteen järjestelyyn on vaivahoitohallituksessa ollut yleinen.

Kun kokemus oli osottanut, ettei yksi ainoa toimihenkilö kyennyt täyttämään kaikkia niitä tehtäviä ja sitä valvontavelvollisuutta, mikä kaupungin vaivahoidosta voimassa olevan ohjesäännön 25 §:n mukaan on toimitusjohtajalla, teki vaivahoitohallitus silloisen puheenjohtajansa, ent. pormestarin B. Schaumanin esityk-

Piirihallitukset.

Valvojan toiminta.

sestä kaupunginvaltuustolle alistuksen, että 1913 vuoden alusta hallitukseen asetettaisiin valvoja toimitusjohtajan avuksi. Tämän esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi joulukuun 30 päivänä 1912.

Helmikuun 1 päivänä 1913 täytti vaivaishoitohallitus puheena olevan viran, ja toimitusjohtaja laati seuraavan ehdotuksen valvojan johtosäännöksi:

Valvojan tulee lähinnä vaivaishoitohallituksen alaisena avustaa toimitusjohtajaa vaivaishoidon eri yksityiskohtain valvonnassa.

Erittäin on valvojan velvollisuutena:

1) valvoa, että huolimattomat ja muut yksityiset elatusvelvolliset korvaavat vaivaishoitohallituksella perheiden avustamisesta olleet menot;

2) pitää huolta siitä, että kaikista huolimattomista ja muista yksityisistä elatusvelvollisista pidetään semmoista luetteloa, että siitä helposti voi saada tiedon korvausmäärästä;

3) panna huolimattomia elatusvelvollisia koskevat vaivaishoitohallituksen päätökset toimeen;

4) järjestelmällisesti käydä avustuksensaajain kotona tarkastamassa osin avustuksen tarpeellisuutta, osin avustuksen käyttämistä sekä vaivaishoitohallitukselle kerta kerralta antaa seikkaperäinen kirjallinen selonteko näistä käynneistään;

5) toimitusjohtajan kesäloman aikana hoitaa hänen virkaansa.

Valvoja saa vuosittain kuukauden kesälomaa, kun se työn tasaista kulkua haittaamatta voi käydä päinsä.

Yhtäläisin edellytyksin voi vaivaishoitohallituksen puheenjohtaja hakemuksesta myöntää valvojalle virkavapautta enintään seitsemän päivää.

Voidakseen tehokkaammin tarkkailla lukuisia huolimattomia perheenelättäjiä ja yksityisiä elatusvelvollisia sekä näiden suoritettavaa korvausta vaivaishoidon heille itselleen tai heidän perheilleen antamasta avustuksesta, on valvoja vaatinut ja vaivaishoitohallitukseen antanut ehdotuksen näistä laadittavaksi korttijärjestelmän mukaiseksi luetteloksi, jonka ehdotuksen vaivaishoitohallitus onkin hyväksynyt. Kortit säilytetään aakkosjärjestyksessä n. s. „katasterissa“.

Nämä kortit ovat toistaiseksi seuraavaa näköä:

<i>Nimi: Gustaf Fredriksson, syntynyt 1879 — sekatyöläinen — leskimies.</i>							
N:o.	Perheen asunto.	Noudon syy.	Velka.	Tilattu poliisin välit.	Lähet. työlaitoks. tai vaivaistaloon.	Maksanut.	Muistutuksia.
BI/1318 <i>Kasv.</i> 7/7 13 k. 20	Pietarin- katu 2	Vastaamaan lapselleen Elsalle, s. 1906, annetusta avustuksesta. Annettu elänteelle Sipooseen 12 mk:sta kuuk. 1/7:stä 13 lukien.	1/10 13—24	31/7 13 25/9 13	1/10 13	15/8 13—12	Noud. 2/8 13. Lupaa kuukaus. 15:s maksaa 12 mk, ensi kerran 15/8 13. Noud. 1/10 13. Kun ei ole maksanut, lähet. työlaitokseen.

Kortin etusivun yläreunaan kirjojetaan henkilön nimi, syntymävuosi, ammatti ja siviilisääty. Lisäksi on kortissa moniaita sarakkeita, joihin merkitään avunsaajan numero pääkirjassa, vaivaishoitohallituksen päätös, aika milloin avustus on myönnetty, perheen asunto, syy henkilön noudattamiseen, velan määrä, aika milloin tilaus on poliisille lähetetty, milloin asianomainen henkilö on lähetetty työlaitokseen tai vaivaistaloon ja milloin maksu on suoritettu, sekä sareke muistutuksia varten.

Sen ohessa on olemassa muistoonpanokirja (erääntymiskirja), jossa mainitaan niiden henkilöjen nimet, jotka määrättyinä viikkona tai kuukautena ovat luvanneet maksaa velkansa tai jonkin osan siitä.

Esimerkki. Vaivaishoitohallitus on 7/7 1913, 20 kohta, tekemänsä päätöksen mukaan ottanut huostaansa sekatyöläisen Gustaf Fredrikssonin vuonna 1906 syntyneen lapsen Elsan ja sijoittanut hänet elätteelle Sipooseen 12 markan kuukausimaksusta, 1/7:stä 1913 lukien. 31/7 1913 toimitetaan poliisille kirjallinen pyyntö tuoda Gustaf Fredriksson vaivaishoitohallituksen kansliaan vastaamaan hänen lapselleen annetusta vaivaishoidosta. Fredriksson tuodaan 2/8 1913, jolloin hän lupaa kunkin kuukauden 15 päivänä maksaa 12 markkaa, ensi kerran 15/8 1913. Fredriksson täyttää lupauksensa ja maksaa ensi kerran 12 markkaa 15/8 1913. Erääntymiskirjasta näkyy, että Fredrikssonin olisi tullut 15/9 1913 jälleen maksaa 12 markkaa, mutta kun hän laiminlyö tämän, vaikka maksupäivästä on kulunut monta päivää, toimitetaan poliisille uusi noutopyyntö 25/9 1913. 1/10 1913 tuodaan Fredriksson toistamiseen selvittämään syytä maksuvelvollisuutensa laiminlyöntiin. Kun selityksestä ilmenee, että syynä on ollut välinpitämättömyys ja huolimattomuus, lähetetään hänet heti (1/10 1913) työlaitokseen työllään suorittamaan velkansa, 24 markkaa.

Osin tutkiakseen avustuksen tarpeellisuutta ja osin sen käyttämistä on valvoja järjestelmällisesti käynyt avunsaajain kotona sekä tästä sitä mukaa antanut kirjallisen seikkaperäisen raportin laatimansa ja vaivaishoitohallituksen hyväksymän kaavakkeen mukaan. Tarkkailukäyntejä on vuoden varrella tehty 532 kaikkiaan 8 piirissä.

Vuosi 1913 oli vaivaishoitohallituksen kehityshistoriassa merkittävä muun muassa sen johdosta, että diakonissoja, aluksi kaksi, asetettiin kunnallisen vaivaishoidon palvelukseen. Seuraavat näkökohdat perustelivat tätä toimenpidettä.

Eivät palkatut kaitsijat eivätkä vapaaehtoiset huoltajat voi antaa köyhille avunsaajille niin yhtenäistä hoitoa kuin kouluutetut ja harjaantuneet diakonissat. Tämä koskee varsinkin lapsirikkaita perheitä, joiden lapset kaipaavat hoitoa, vaikeivät olisi sairaita-

Diakonissain
asettaminen
vaivaishoitohallituksen
palvelukseen.

kaan. Diakonissain toiminnasta piirisairaanhoitajattarina tässä kaupungissa saatu kokemus kylläkin osottaa, mitä heiltä voi odottaa erikoisina köyhäin hoitajattarina — voittamatonta fyysillistä ja siveellistä apua kunnalliselle sairaanhoidolle. Se hyvä ja sangen vakava koulu, minkä diakonissat käyvät ennen ryhtymistään puutteenalaisia palvelemaan, valmistaa heidät soveltuviksi onnea tuottavalla tavalla ryhtymään köyhäin kotien hoitoon, eritoten lapsia huoltamaan. Terveysopillisten tietojensa johdosta kykenevät he köyhistä kodeista poistamaan monta terveydellistä epäkohtaa. Jo heidän korkealle kehittynyt järjestys- ja siisteysaistinsa vaikuttaa kasvattavasti. Tämä kasvatusta on arvaamattomaksi hyödyksi varsinkin tuberkulosin vastustamisessa. Kaikkien muidenkin äkillisten kulkutautien vastustamisessa ovat järjestys ja siisteys menestyksen ensimmäiset ehdot. Mutta ei riitä, että vain tuon tuostakin saarnataan siisteyden ja järjestyksen hyödyllisyyttä. On alinoma ja säännöllisesti katsottava, että annettuja neuvoja ja ohjeita tarkoin noudatetaan, on tarpeellista omin käsin käydä järjestämään ja raivaamaan tieltä semmoisia vastustajia kuin haluttomuutta, ymmärtämättömyyttä, kykenemättömyyttä ja niskoittelua. Ja tähän köyhäin terveydenhoitotyöhön tuskin kukaan on niin sopiva kuin diakonissa.

Toinen laaja diakonissain työala köyhäin hoitajattarina on siveellisen villiytyksen vastustaminen. Vaikkakin vain harvoin onnistutaan kohottamaan siveellisesti langenneita, voi kuitenkin siveellisesti luja, samalla hyvänsuopa, tukeva käsi estää vajoamista henkiseen ja aineelliseen kurjuuteen mutta ennen kaikkea varjella kasvavaa polvea huonojen esimerkkien tuottamilta vaaroilta. Tämä toimiala on raja-alue kunnallisen köyhäin hoidon ja kaupunkilähetyksen välillä. Diakonissain välittämä yhteistyö tällä alalla voi ainoastaan edistää kunnan vai vaishoitohallituksen ja vapaaehtoisten armeliaisuuspyrintöjen välistä suotavaa lähenemistä.

Yksi kunnallisen köyhäin hoidon muoto, joka ei vielä ole ollut meillä käytännössä, on köyhäin etsiminen. Kun vai vaishoidon diakonissat antautuvat kokonaan tehtävänsä köyhäin hoitajattarina, kun he päivät päästään liikkuvat köyhissä kodeissa, kun he lisäksi ovat alituisessa kosketuksessa työsisartensa — piirisairaanhoitajattarten ja kaupunkilähetyksen palveluksessa olevain diakonissain kanssa — on hyvin ajateltavissa, mitä hyötyä etsivä vai vaishoito heistä saa, niin, kuinka tämä kunnallisen vai vaishoidon muoto vasta heidän avullaan käy mahdolliseksi.

Vuonna 1913 saavutettu kokemus ei ainoastaan ole toteuttanut diakonissoihin nähden asetettuja toivomuksia, vaan vieläpä voittanutkin kaikki toiveet. Paitsi että köyhäin silmälläpito on käynyt kaikin puolin tehokkaammaksi ja piilossa olleen hädän tapauksia

on tullut ilmi, on myönnetyn aineellisen avun käyttäminen monessa tapauksessa saavuttanut voittamattoman tarkoituksenmukaisuuden. Mahdollisimman vähillä taloudellisilla varoilla on usein saavutettu mahdollisimman suuret tulokset. Sen ohessa on saatu monta hyödyllistä opetusta eri tapauksissa myönnettävään avustusmäärään arvostelemiseksi.

Vaivaishoidon toimeenpaneville elimille ovat diakonissat olleet arvaamattomaksi hyödyksi. Se seikka että vaivaishoitohallituksella kuluneena vuonna oli ainoastaan kaksi diakonissaa palveluksessaan johtui siitä, että aluksi ei voitu useampia saada. Vuodeksi 1914 laatimaansa budjettiehdotukseen pani vaivaishoitohallitus määrärahan neljää diakonissaa varten, ja kaupunginvaltuusto hyväksyiikin tämän ehdotuksen.

Vuoden varrella tekivät diakonissat kaikkiaan 6,745 käyntiä, niistä 5,501 köyhäin kotona ja 1,244 muualla, ja taas heidän erikoisen valvontansa alaisia perheitä oli 508.

Jo huhtikuussa 1913 alkoi vaivaishoitohallituksessa herätä epäilyksiä, että kaupungin vaivaishoitoa varten myönnetyt määrärahat, varsinkin suoranaisten avustusten määräraha, luultavasti eivät läheskään riittäisi. Oli sentähden koetettava estää tätä pelkoa toteutumasta. Tämän suuntaiset pyrkimykset menestyivätkin niin, että menot suoranaistista avustuksista eivät elokuussa 1913 olleet mainittavasti suuremmat kuin elokuussa 1912, kun taas ero mainituksessa kohden maaliskuun 1913 ja maaliskuun 1912 välillä oli kokonaista 5,300 markkaa.

Vaikka menot kuukausi kuukaudelta vähenivät, katsoi vaivaishoitohallitus jo puolen vuoden vaihteessa olevan kaupunginvaltuustolle ilmoittaminen, että erät kuluvaksi vuodeksi myönnettyt vaivaishoidon määrärahat varsin luultavasti eivät riittäisi tarkoituksiinsa. Lähemmin perusteltu esitys asiasta tehtiin kaupunginvaltuustolle, sittenkun vaivaishoitohallituksen kokouksessa lokakuun 20 päivänä oli saatu selville, missä määrin vaivaishoitohallituksen pelko oli toteutunut ja mihin määrään menot vuoden viimeisenä neljänneksenä luultavasti nousisivat.

Vaivaishoitohallitus on koettanut muodostaa itselleen käsitystä kaupungin vaivaishoidon 1913 vuoden laskettujen ja todellisten menojen välisen, huomiota ansaitsevan erotuksen syistä. Tarkoitusta varten laaditusta taulusta on käynyt selville, että vaivaishoitoa varten vuosina 1905—13 myönnetyt määrärahat eivät vielä milloinkaan ole riittäneet, vaan että ne on joka vuosi ylitetty, vuonna 1908 kokonaisella 15.7 %:lla. Mainitusta ajankohdasta lähtien noudattamastaan säästäväisyydestä sai vaivaishoitohallitus vuonna 1910 ja monet ajat sen jälkeen osakseen moitetta ei ainoas-

Laskettujen ja todellisten menojen välinen ero vuonna 1913.

taan vaivaishoidontarkastajan, vaan yleisen mielipiteenkin puolelta. Tämä oli yhtenä syynä vaivaishoitomenojen kohoamiseen vuosina 1911 ja 1912. Ja samasta syystä katsoi 1913 vuoden vaivaishoitohallitus monessa tapauksessa olevan aihetta antaa runsaampia apurahoja kuin aikaisemmin oli myönnetty. Toisena syynä suoranaisten avustusmenojen kohoamiseen vuonna 1913 täytyy pitää saman vuoden alussa toimeenpantua hallituksen jäsenten ja kaitsijain luvun lisäämistä sekä siitä johtuvaa perinpohjaisempaa asianomaisten tarpeiden tuntemusta. Mutta mainitut kaksi seikkaa eivät selitä sitä edellä tarkoitettua huomattavaa asianlaitaa, että avuntarve maaliskuussa 1913 (ja lähiaikoina) niin tuntuvasti ylittää 1912 vuoden vastaavan ajanjakson avuntarpeen. Vaivaishoitohallituksen tässä kohden toimittama tutkimus osoittaa että, vaikkei talvella ja keväällä 1912—13 paikkakunnalla vallinnut varsinaista työnpuutetta, olivat kuitenkin 1912 vuoden suuren rakennustyölakon vaikutukset ilmeisesti huomattavina, ja käytännöllisen kokemuksen sekä numerotietojen yhtäpitävän todistuksen mukaan oli näin laita lisääntyvässä määrässä maaliskuun loppuun 1913, siitä lähtien taas vähenevässä määrässä. Maaliskuu on aina ollut vaikeimpia vaivaishoidon menosäännölle. Mitä erittäin vuoteen 1913 tulee, on huomattava, että vuonna 1912 lakon tehneillä työntekijöillä alussa oli osin jonkin verran säästöjä ja osin avustusta lakkokassoista. Lakon päätyttyä pääsivät yksinäiset henkilöt piankin taloudellisesta ahdinkotilastaan, mutta hädänalaiset perheet tarvitsivat kauan kunnan vaivaishoidon apua. Vaivaishoitohallituksen toimittama tutkimus osoittaa, että juuri apua tarvitsevain perheiden luku oli huomattavan suuri vuonna 1913 verrattuna lähinnä edelliseen vuoteen. Tämä asianlaita merkitsee paljon, varsinkin kun otetaan huomioon, että työläisperhe, jolla on puoli tusinaa 15 vuotta nuorempia lapsia, nyttemmin on sangen tavallinen ilmiö pääkaupungissamme. Juuri tuollaisten suurten perheiden elatukseen on Helsingin vaivaishoidon varoja vuonna 1913 käytetty enemmän kuin luultavasti milloinkaan ennen.

Uutta kunnalliskotia ei ole riittävästi käytetty vanhain, yksinäisten avunsaajain hoitolana, minkätähden näiden vanhusten elatuskustannukset edelleen ovat rasittaneet suoranaisten avustusten menotiliä, ja johtuu tämä kenties suurimmassa määrässä asianomaisiin syvään juurtuneesta vastenmielisyydestä vaivaistaloa kohtaan. Kaupungin vanhassa vaivaistalossa vallinneet olot ovat tässä kohden luoneet mielipiteen, jonka ilmauksia uusi kunnalliskoti luultavasti vielä kauan saa tuntea. Aikomus ottaa kunnalliskotiin „mies talosta“ on osottautunut olevan helpompi ajatella kuin toteuttaa. Teorian ja käytännön ei tällä enempää kuin niin monella muullakaan alalla ole havaittu käyvän yhteen.

1913 vuoden vaivaishoitohallituksella ei ole ollut syytä moittia 1912 vuoden vaivaishoitohallituksen budjettilaskelmia. Oli aivan luonnollista, että syyskuussa 1912 seuraavan vuoden budjettiarviota laadittaessa ja uuden vaivaistalon miltei samaan aikaan avautuessa käytettäväksi ajateltiin viimeksi mainitun seikan tuntuvasti vähentävän suoranaisten avustusten tarvetta.

Seuraava taulu osoittaa määrärahojen ja menojen välisen eron vuonna 1913:

	Sääntönäiset määrärahat.	Menot.	Määrärahoja ylitetty.	Määrärahoja säästynyt.
Vaivaishoitohallitus	77,440	84,484 80	7,044 80	—
Vaivaistalo	224,740	232,691 95	7,951 95	—
Työlaitos	78,930	120,551 90	41,621 90	—
Elänteelleantokustannukset	90,000	115,403 47	25,403 47	—
Sairaanhoidokustannukset	250,000	200,188 23	—	49,811 77
Mielisairaiden hoitokustannukset	305,500	204,268 19	—	101,231 81
Lääkkeet	12,000	13,423 80	1,423 80	—
Suoranaiset avustukset	120,000	199,310 02	79,310 02	—
Hautauskulut	3,000	5,588 30	2,588 30	—
Yhteensä Smk	1,161,610	1,175,910 66	165,344 24	151,043 58

1913 vuoden menosäännön mukaan oli vaivaishoitoa varten osotettu kaikkiaan 1,179,610 markkaa, josta määrästä kuitenkin kaupunkilähetys käytti 18,000 markkaa työlaitostensa y. m. voimassapitoon. Vaivaishoidon menoihin oli siten käytettävänä 1,161,610 markkaa.

Edellä mainitun, vuosirahansääntöön merkityn rahamäärän lisäksi on kaupunginvaltuusto niiden summain suorituksiksi, joilla vaivaishoitohallitus osin oli ylittänyt, osin laskenut ylittävänsä eräät määrärahat, joulukuun 16 päivänä 1913 käyttövaroistaan osottanut 176,300 markkaa sekä 1,000 markkaa työlaitoksen hoidokkien uuturuusrahoiksi.

Niinkuin taulusta näkyy, oli menoja vuonna 1913 Smk 1,175,910: 66, jota vastoin määrärahoja (lukuunottamatta lisämäärärahoja) oli ainoastaan 1,161,610 markkaa. Menot ylittivät määrärahasumman siis Smk:lla 14,300: 66.

Vaivaishoidon hallinnosta selkoa tehdessä on myös otettava huomioon muiden kuntain ja yksityishenkilöjen samoin kuin huolimattomain perheenisäin ja muiden yksityisten elatusvelvollisten suorittamat apumaksut sekä korvaukset, jotka valtio on suorittanut maaliskuun 17 päivänä 1879 annetun arm. asetuksen 28 §:n perus-

teella, ynnä lisäksi työ- ja vaivaistalon tulot, ja oli näitä tuloeriä vuonna 1913 yhteensä Smk 100,158:12 Smk:n 45,017:55 sijasta vuonna 1912.

Kun tässä edellä luetelluista vaivaishoidon menoista, kaikkiaan Smk:sta 1,175,910:66, vähennetään mainitut tuloerät Smk 100,158:12, nähdään, että kunnan todelliset menot 1913 vuoden vaivaishoidosta olivat Smk 1,075,752:54. Vastaavat menot vuosina 1909—13 nousivat seuraaviin määriin:

1913.....	Smk	1,075,752:54
1912.....	„	642,035:23
1911.....	„	587,545:83
1910.....	„	543,312:14
1909.....	„	502,459:11

Avustettujen
koko luku-
määrä.

Vaivaishoitohallituksen toimesta vuonna 1913 hoidetuista, elätetyistä ja rahalla avustetuista on ollut:

	1913.	1912.	1911.	1910.	1909.
a) Työ- ja vaivaistaloon otettuja	975	1,449	1,386	1,282	1,239
b) Elätteelle annettuja	823	847	717	639	625
c) Kotonaan suoranaista avustusta saaneita 1)	2,077	1,762	1,534	1,279	1,274
d) Vaivaistalosta erillään olevissa mielisairaaloissa ja turvalaitoksissa hoidettuja	315	60	61	103	105
e) Vaivaistalosta erillään olevissa sairaaloissa (lukuunottamatta Marian, Humaliston ja Hesperian sairaalaa) hoidettuja	770	240	209	272	353
f) Lahjoitusrahastojen koroista avustusta nauttivia.....	92	84	88	90	72
Yhteensä	5,052	4,442	3,995	3,665	3,668

Suoranaiset
avustukset.

Suoranaista avustusta koteihinsa saaneista köyhistä oli:

	1913.	1912.	1911.	1910.	1909.
a) Henkilöitä, jotka 17 p:nä maaliskuuta 1879 annetun arm. asetuksen 2 §:n mukaan ehdottomasti olivat oikeutetut vaivaishoitoon	1,300	1,131	971	685	782

1) Ottamatta lukuun avunsaajain perheitä (miestä tai vaimoa ja lapsia).

b) Puutteenalaisia henkilöjä, jotka eivät ehdottomasti olleet oikeutettuja vaivaishoittoon.....	777	631	563	594	492
Yhteensä	2,077	1,762	1,534	1,279	1,274

Helsingin kaupungin vaivaishoidon kustannuksella hoidettiin vuonna 1913 alempana mainituissa laitoksissa tai turvakodeissa seuraava henkilömäärä:

Erinäisissä
laitoksissa
hoidetut.

Kivelän mielisairaalassa ja Greijuksen lisäsairaalassa.....	255
Lapinlahden mielenvikaisten keskuslaitoksessa	6
Pitkänienemen	5
Niuvanniemen	3
Käkisalmen	14
Seilin	20
Räckhalsin kaatuvatautisten kodissa	9
Vaajasalon	1
Helsingin sokeain miesten työkoulussa	2
Yhteensä	315

Vaivaistalosta erillään olevissa sairaaloissa Helsingin vaivaishoidon kustannuksella hoidettujen henkilöiden lukumäärä oli:

Vaivaistalosta
erillään ole-
vissa saira-
loissa hoidetut.

Yleisen sairaalan eri osastoilla	186
Kivelän yleisellä osastolla	569
Helsingin sairaskodissa	12
Muissa sairaaloissa	3
Yhteensä	770

Erinäisten vaivaishoidolle lahjoitettujen, rahatoimikamarin hoitamien rahastojen korot on vaivaishoitohallitus jakanut 92 henkilön kesken, jotka maksuosotuksilla ovat rahatoimikonttorista nostaneet heille myönnettyt osuudet.

Lahjoitusra-
hastojen ko-
roilla avus-
tetut.

Nämä korkovarot on jaettu seuraavan laskelman mukaan:

Helmikuussa 1913 korkoa:

Aleksandran rahastosta	Smk	200: —
Wilhelm Elgin rahastosta	„	603: 80
Gustaf Hanellin rahastosta	„	304: 85
Hedvig Charlotta Gripenbergin rahastosta	„	656: 60

Toukokuussa 1913 korkoa:

Carl Sierckenin rahastosta	„	161: 95
Gustava Katharina Brobergin y. m. rahastoista	„	571: 44

Lokakuussa 1913 korkoa:

Maria Bergmanin rahastosta Smk 650: 52

Joulukuussa 1913 korkoa:

Adolf Fredrik Sierckin rahastosta „ 410: —
 Elsa Maria Lampan rahastosta „ 776: 75
 Lisette Gardbergin rahastosta „ 58: 60
 W. J. E. Westzynthiuksen rahastosta „ 927: 01
 W. Wavulinin rahastosta „ 1,038: 37

Sitä paitsi jaettiin:

Toukokuussa 1913 W. Wavulinin haudanhoito-apu-
 rahastosta „ 275: —
 Huhtikuussa 1913 Westzynthiuksen toipilasrahastosta „ 300: —
 Yhteensä Smk 6,934: 89

Erinäiset avus-
 tukset.

Niiden henkilöiden lukumäärä, joita kertomusvuoden eri kuu-
 kausina on avustettu ruokavaroilla (ruoka-annoksilla työväenhöyry-
 keittiöistä), sekä niiden henkilöiden lukumäärä, jotka ovat saaneet
 lääkkeitä vaivahoidon kustannuksella, näkyy taulusta 1.

Vaivahoidon
 tulot ja menot.

Seuraava laskelma osottaa vaivahoidon tulot ja menot
 vuonna 1913:

	Smk.	p:ää.	Smk.	p:ää.
Tulot.				
Kassasäästöä vuodelta 1912	—	—	385	91
Vaivaistalon hoidokkien tekemistä töistä	2,342	30		
Työlaitoksen „ „ „	28,353	53		
Vaivaistalon maan tuotto	20	—		
Korvausta köyhäin ylläpidosta	69,442	29	100,158	12
Korkoa ja osinkoa	—	—	353	30
Nostettu rahatoimikonttorista	—	—	700,000	—
Kaupungin laitosten hyväksymistä laskuista	—	—	391,561	99
Yhteensä Smk	—	—	1,192,459	32
Menot.				
<i>1. Vaivahoitohallitus.</i>				
Palkkaukset	43,540	—		
Kaupungissa olevain kaitsijain ja vakinaisten maaseutu- asiamiesten palkkiot	18,159	50		
Siirto	61,699	50		

	Smk.	p:iä.	Smk.	p:iä.
Siirto	61,699	50		
Tarkastusmatkain korvaus	1,746	35		
Kesäloman aikainen palkkio	405	—		
Palkkiota vaivaishoitohallituksen jäsenille valmistelu- kokouksista	3,000	—		
Valaistus	402	59		
Polttoaineet	808	45		
Vedenkulutus	15	69		
Tarverahat, siivoaminen y. m.	8,174	82		
Arvaamattomat menot	8,232	40	84,484	80
<i>2. a) Vaivaistalo.</i>				
Palkkaukset	28,075	—		
Lääkkeet	4,367	58		
Erinäiset tasotus- ja sisustustyöt	1,906	41		
Vaatetus	14,408	54		
Ruoka	1) 73,959	52		
Kalusto	30,221	22		
Tarveaineet	—	—		
Polttoaineet	54,061	06		
Valaistus	6,817	86		
Vedenkulutus	3,098	11		
Kaurat ja heinät	2,370	—		
Korjaustyöt	623	38		
Sekalaiset menot	12,783	27	232,691	95
<i>b) Työlaitos.</i>				
Palkkaukset	8,828	67		
Polttoaineet	4,000	—		
Valaistus	1,141	85		
Vedenkulutus	500	—		
Ruoka	28,373	86		
Vaatetus	6,320	10		
Tarveaineet	45,342	38		
Kalusto ja työkalut	3,333	07		
Uutteruusrahat	5,795	—		
Korjaustyöt	—	—		
Puusepä- ja jalkinetyökoneet	15,903	36		
Sekalaiset menot	1,013	61	120,551	90
<i>3. Laitoksesta erillään olevien köyhien avustaminen.</i>				
Elänteelleantokustannukset	115,403	47		
Sairaanhoitokustannukset	200,188	23		
Siirto	315,591	70	437,728	65

1) Pois luettua eräät ruokalasta olleet sekalaiset tulot, Smk 4,815:16.

	Smk.	p:ää.	Smk.	p:ää.
Siirto	315,591	70	437,728	65
Mielisairaiden hoitokustannukset	204,268	19		
Lääkkeet	13,423	80		
Suoranaisia avustuksia				
a) vaivaishoitoon ehdottomasti oikeutetuille henkilöille		143,946:02		
b) puutteenalaisille, jotka eivät ehdottomasti ole oikeutettuja vaivaishoitoon	55,364:—			
	199,310	02	732,593	71
<i>4. Sekalaista.</i>				
Hautauskuluja	—	—	5,588	30
	Smk	—	1,175,910	66
Kassasäästö vuoteen 1914	—	—	16,548	66
Yhteensä Smk	—	—	1,192,459	32

Seuraava taulu osoittaa eri menojen välisen eron vuosina 1912 ja 1913:

	Menot.		Lisääntyneet		Vähentyneet	
	1913.	1912.	menot vuonna 1913 vuoteen 1912 verraten.			
Vaivaishoitohallitus	84,484 80	54,512 98	29,971 82	—	—	—
Vaivaistalo	232,691 95	151,499 97	81,191 98	—	—	—
Työlaitos	120,551 90	47,145 27	73,406 63	—	—	—
Elätteelleantokustannukset	115,403 47	98,134 74	17,268 73	—	—	—
Sairaanhoitokustannukset	200,188 23	10,428 51	189,759 72	—	—	—
Mielisairaiden hoitokustannukset	204,268 19	40,754 08	163,514 11	—	—	—
Lääkkeet	13,423 80	12,510 75	913 05	—	—	—
Suoranaiset avustukset	199,310 02	174,532 39	24,777 63	—	—	—
Hautauskulut	5,588 30	1,872 30	3,716 —	—	—	—
Mielenvikaisten hoitolaitos	— —	93,197 94	— —	93,197 94		
Työ- ja vaivaistalon muuttokulut	— —	2,463 85	— —	2,463 85		
Yhteensä Smk	1,175,910 66	687,052 78	584,519 67	95,661 79		

Henkilöjä, jotka vaivaishoitohallitus syystä tai toisesta on kutsuttanut tai tuottanut luokseen poliisin avulla, oli 394. Näistä otettiin työlaitokseen 139. Kuvernööritä on anottu kuulutuksella etsittäväksi huolimattomia perheenelättäjiä.

Henkilöjä, joita toimitusjohtaja on vaivaishoitohallituksen puolesta poliisin pyynnöstä varottanut joutilaisuuden, kerjuun y. m. johdosta, oli 5,600, niistä 3,621 miestä ja 1,979 naista.

Kuvernöörin käsiteltäviksi suositeltiin 13 henkilöä eli 11 miestä ja 2 naista.

Kaikkea vaivaishoitohallituksen asiana olevaa lastenhoitoa on, Lastenhoidon
toimittaminen.
niinkuin 1912 vuoden kertomuksesta käy selville, kaupunginvaltuuston lokakuun 29 päivänä 1912 tekemän päätöksen mukaisesti kokonaan hoitanut lastenhoidontarkastaja siten että, kun vaivaishoitohallituksessa on herännyt kysymys tahi tehty päätös lasten huostaan ottamisesta, joko sen johdosta että vanhemmat eivät ole kyenneet näitä hoitamaan tai että lapset muuten ovat olleet vailla asianmukaista hoitoa, kaikki muu toimenpide asiassa on jätetty tämän toimihenkilön huoleksi.

Semmoisia tapauksia on vuoden varrella ollut 309.

Sittenkun kussakin eri tapauksessa kaikkia lapsen vastaiseen hoitoon vaikuttavia seikkoja on harkittu, on ehdotus lapsen taroituksenmukaisimmasta sijoituksesta tehty sekä hallituksen seuraavassa kokouksessa esiteltäväksi valmisteltu, minkä jälkeen on ryhdytty lopulliseen täytäntöönpanotoimeen.

Semmoisia toimenpiteitä ovat olleet:

Suoranainen vanhempain avustaminen	19	tapausta.
Elätteelleanto yksityisperheeseen	36	”
Sijoitus vaivaishoidon lastenkoteihin	186	”
” kaupunkilähetyksen tyttöjen vastaanotto- kotiin	36	”
” kasvatuslautakunnan poikain vastaan- ottokotiin	23	”
” muuhun laitokseen	—	”

Yhteensä 300 tapausta.

9 tapauksessa ei kysymys lasten huostaan ottamisesta ole aiheuttanut toimenpidettä.

Niinkuin edellä olevasta näkyy, on kuluneena vuonna otettu käytäntöön tällä paikkakunnalle uusi menettely huostaan otettujen lapsien sijoittamisessa, nimittäin niiden sijoittaminen joksikin aikaa kaupungin kasvatuslautakunnan alaisiin vastaanottokoteihin, joista toinen on tyttöjä varten ja kaupunkilähetyksen hoitama, toinen poikia varten ja mainitun lautakunnan välittömästi hoitama. Tähän toimenpiteeseen on ryhdytty niiden vaikeuksien johdosta, joita on ilmaantunut semmoisten kouluikäisten lasten koulunkäynnin jatkamiseen nähden, jotka vaivaishoitohallituksen on täytynyt ottaa huostaansa lukukauden varrella. Näiden lasten koulunkäynti on nimittäin, sen johdosta että heidät on sijoitettu Oulunkylän lastenkotiin, toisinaan

tuntuvasti kärsinyt haittaa siitä, että heidät on, jos heidät joskus on onnistuttu saamaan sikäläisiin kouluihin, kesken lukukautta muutettu toiseen kouluun. Toisinaan taas — vieläpä useimmissa tapauksissa — on koulunkäynti kokonaan keskeytynyt, tuottaen toisinaan kokonaisen vuoden menetyksen. Nytemmin on sentähden otettu käytäntöön sellainen menettely, että kaikki koulua käyvät lapset, jotka lukukauden varrella täytyy ottaa huostaan, sijoitetaan lukukauden loppuun asti edellä mainittuihin vastaanottokoteihin, minkä jälkeen, jos vaivaishoidon puolelta on jatkuvaa hoitoa tarpeen, tavanmukainen elätteelleanto maalle seuraa.

Lasten luettelossa, joka pantiin alulle edellisenä vuonna, oli 1913 vuoden alussa 995 henkilöselvitystä. Vuoden varrella tuli lisää 259 uutta selvitystä, niin että niitä vuoden lopussa oli kaikkiaan 1,254.

Lähtevien kirjeiden lukumäärä oli vuoden varrella 318.

Elätteelleanto.

Kaikkiaan 823:sta Helsingin kaupungin vaivaishoidon vuonna 1913 elätteelle antamasta henkilöstä oli:

	15 vuotta vanhempia.	15 vuotta nuorempia.	Yhteensä.
Elätteellä kaupungissa.....	17	207	224
„ maaseudulla.....	111	488	599
Yhteensä	128	695	823

Vastaavat luvut vuodelta 1912 olivat:

	15 vuotta vanhempia.	15 vuotta nuorempia.	Yhteensä.
Elätteellä kaupungissa.....	36	202	238
„ maaseudulla.....	202	407	609
Yhteensä	238	609	847

Maaseudulle elätteelle annetuista oli sijoitettuina alempana mainittuihin paikkakuntiin, missä oli vaivaishoitohallituksen asettamia asiamiehiä:

Kirkkonummen pitäjään.....	89
Vihdin „.....	36
Espoon „.....	70
Siuntion „.....	63
Helsingin „.....	68
Tuusulan „.....	47
Nurmijärven „.....	6
Sipoon „.....	42
Janakkalan „.....	2

sekä erinäisiin muihin kuntiin, joissa ei ole asiamiehiä, vaan valvontaa toimittaa asianomainen paikkakunnan vaivais- hoitoviranomainen	176
	Yhteensä 599

Kaikista elätteelle annetuista kuoli (9 aikuista ja 4 lasta)	13
täytti 15 vuotta	28
omaiset ottivat hoitoonsa	15
otettiin vaivaistaloon tai muuhun laitokseen...	35

Paikallisasiamiehinä edellä mainituilla elätteelleantoalueilla ovat vuoden varrella toimineet:

Kirkkonummella: rouva Selma Warelius.
Vihdissä: poliisikonstaapeli G. Grönberg.
Espoossa: neiti Anna Bergström.
Siuntiossa: neiti Victoria Boxström.
Helsingin pitäjässä: rouva Maria Ekholm.
Tuusulassa: neiti Siina Helenius.
Nurmijärvellä: rouva Maria Ekholm.
Sipoossa: kaitsija A. Stenman.
Janakkalassa: rouva Zaida Einola.

Viimeksi mainittu elätteelleantoalue on tullut lisää vuonna 1913, sen johdosta että, samalla kun suomea puhuvain lasten luku on viime vuosina lisääntymistään lisäntynyt, on sopivain kotien saanti ennestään käytetyillä, suomea puhuvan väestön asumilla alueilla vähenemistään vähentynyt samoin kuin myöskin mahdollisuus saada näille lapsille kouluopetusta heidän äidinkielellään. Asiamieheksi puheena olevalla alueella onnistuttiin saada tehtävään erittäin innostunut ja sopiva henkilö, entinen kansakoulunopettajatar rouva Zaida Einola.

Vaivaihoitohoidon lastenkoti oli vuonna 1913 edelleen sijoitettuna eräisiin vanhanpuoleisiin rakennuksiin kaupungin omistamassa Åggelbyn kartanossa, jonne se kaupunginvaltuuston helmikuun 2 päivänä 1909 tekemän päätöksen johdosta seuraavan maaliskuun 1 päivänä väliaikaisesti muutettiin, kunnes vaivaihoitohoidon tarpeisiin käytettävä uusi lastenkoti saataisiin rakennetuksi. Lastenkoti on edelleen ollut saman taloudellisen hallinnon alaisena kuin työ- ja vaivaistalokin, sen sisäistä järjestystä ja sinne otettujen lasten hoitoa on valvonut lastenhoidontarkastaja ja taas sen lähintä hoitoa on toimittanut johtajatar, neiti Signe Syväne, joka on tässä toimessa

Oulunkylän
lastenkoti.

ollut maaliskuun 1 päivästä 1912 lähtien. Lääkärihoitoa kodissa on vuoden varrella antanut Hermannin aluelääkäri, lääketieteen-lisensiaatti Hj. M. Stenbäck. Sen ohessa on vuoden alussa kodin palveluksessa olleiden 3 lastenhoitajattaren (2 pieniä ja 1 vanhempia lapsia varten) lisäksi otettu yksi, sittenkun viisi sijaa oli tullut lisää, sen johdosta että yksi huone sisustettiin pieniä lapsia varten.

Seuraavat numeroluvut osottavat lastenkodissa vuonna 1913 hoidettujen sekä sieltä poistettujen lasten lukumäärät ynnä poistumisen syyt:

	Rintalapsia ilman äitejä.	Rinta- lapsia äitineen.	Muita lapsia (1—15 v.).	Yhteensä.
Vanhemmat tai omaiset ottivat hal- tuunsa	14	4	25	43
Toinen kunta otti haltuunsa	5	3	11	19
Annettiin elättelelle	9	1	63	73
Kuoli	1	—	—	1
Muutettiin sairaalaan ..	15	—	4	1) 19
Kasvatuslautakunta otti haltuunsa	—	—	3	3
Oli jällellä vuoteen 1914	7	3	18	28
Yhteensä	51	11	124	186

Niinkuin 1912 vuoden kertomuksesta käy selville, oli vaivaishoitohallitus kertomuksessa mainituista syistä lastenhoidontarkastajan esityksestä lokakuun 7 päivänä sanottua vuotta päättänyt tehdä lastenkodin vastaiseen käyttämiseen sen muutoksen, ettei äitejä, joilla oli pieniä lapsia, enää otettaisi sinne, vaan sijoitettaisiin ne Forsbyn uuteen kunnalliskotiin. Ainoastaan jokin rajoitettu luku äitejä otettaisiin huolellisen valinnan jälkeen lastenkotiin siellä toimittamaan erinäisiä taloustehtäviä, niinkuin keitää, leivontaa, siivoamista y. m. Tämän johdosta onkin kuluneena vuonna kodissa ollut yhtäkaa ainoastaan 5—6 äitiä, jotka miltei kaikki ovat käyttäytyneet hyvin. Elämä kodissa on sentähden saanut kokonaan toisen leiman kuin ennen, jolloin valikoimatta ja asianomaisten luonteeseen ja elintapoihin — jotka eivät suinkaan aina olleet parhaat — katsomatta yhtäkaa pidettiin kodissa jopa 12—14 äitiä.

Vuodelta 1912 antamassaan kertomuksessa katsoi vaivaishoitohallitus olevan käsittelemisen lastenkodin oloja melkoista laajemmin

1) Tässä on otettu lukuun ainoastaan ne lapset, jotka eivät ole palanneet lastenkotiin, vaan ovat joko kuolleet sairaalassa, joutuneet vanhempainsa haltuun tai myös tammikuun 1 päivänä 1914 olivat edelleen sairaalassa.

kuin ennen niiden huomiota herättävään syytösten takia, joita oli kodin hoitoa vastaan tehty muka lasten osaksi tulleen huonon hoidon ja pahoinpitelyn johdosta, jota paitsi muistutuksia oli tehty kodissa käytetyn ruuan laatua vastaan.

Vaivaishoitohallitus huomautti mainitussa kertomuksessa m. m., että se tarpeellisen selvyuden saamiseksi näiden kantelujen oikeutuksesta toimeenpani asiasta tarkan tutkinnan, jossa kuulusteltiin, paitsi kodin palvelijastoa, kaikkia siellä olevia aikuisia hoidokkeja sekä moniaita sivullisia, mutta kotiin ja sen hoitoon hyvin perehtyneitä henkilöjä, minkä ohessa kaikki suojat sekä ruoka ja ruokatarvat tutkittiin.

Tästä tutkinnasta totesi vaivaishoitohallitus käyneen täysin selvästi ilmi, että tehdyt syytökset, ainakin pääasiassa, olivat osin aivan aiheettomia, osin olevien olojen vääristelyä. Tämän todistivat yhtäpitävästi kaikki todistajina kuullut henkilöt, lukuunottamatta muutamia aikuisia hoidokkeja, joiden eriävät lausunnot, häilyviä ja ristiriitaisia kun olivat, ilmeisesti johtuivat pelkästä moittimishalusta ja pahansuopaisuudesta. Näiden viimeksi mainittujen todistajain lausuntoihin kävi paneminen sitä vähemmän arvoa, kun heidän aikaisempi elämänsä oli sellainen, että he, vaikka heitä täytyikin laillisesti pitää todistajaksi kelpaavina, kuitenkin olivat siiveillisesti vajamittaisia. Vaivaishoitohallitus ei sentähden tehtyjen ilmiantojen johdosta ja toimittamansa tutkinnan perusteella havainnut olevan syytä ryhtyä minkäänlaisiin toimenpiteisiin, varsinkin kun tuloksia poliisitutkinnoista, joista maamme vaivaishoidontarkastajan vaatimuksen johdosta läänin kuvernöörin määräyksen perusteella toisen toimitti Huopalahden piirin kruununnimismies ja toisen Helsingin poliisimestarin lainopillinen apulainen, ei vielä silloin ollut saatettu vaivaishoitohallituksen tiedoksi eivätkä ne muutoinkaan olleet sille tunnettuja.

Vuoden varrella ovat kuitenkin asianomaisten viranomaisten toimenpiteet tässä asiassa edistyneet niin pitkälle, että asia on lähetetty viralliselle syyttäjälle syytteen nostamiseksi sitä tai niitä vastaan, jotka havaittaisiin syyllisiksi Huopalahden piirin kruununnimismiehen laatimassa poliisipöytäkirjassa mainittuihin epäkohtiin.

Asia käsiteltiin sittemmin Helsingin pitäjän kihlakunnanoikeudessa lokakuun 4 sekä joulukuun 2 ja 5 päivänä, jolloin virallinen syyttäjä, Huopalahden piirin kruununnimismies, vastaamaan asiassa aluksi haastoi kodin entiset lastenhoitajattaret Hilda Pulkkisen ja Mimmi Hyvösen sekä rouva Axa Sjöblomin, joka viimeksi mainittu oli kodissa ollut ruuanpitäjänä, sekä myöhemmin lastenkodin johtajattaren, neiti Signe Syvänteen, lastenhoidontarkastaja Ivar Gordien, työ- ja vaivaistalon johtajan G. Méléartin sekä vaivaishoitohallituksen

toimitusjohtajan, pastori J. A. Collanin. Vastaaajan asiamiehenä esiintyivät osin ent. lääninsihteeri Axel Th. Möller ja osin asianajaja, varatuomari A. M. Lassenius.

Asia lykkääntyi kuitenkin maaliskuun 7 päivään 1914, jolloin kihlakunnanoikeus sen lopullisesti ratkaisi, ja oli päätös, josta virallinen syyttäjä valitti Turun hovioikeuteen, seuraava:

Kihlakunnanoikeus on, hyläten virallisen syyttäjän lykkäysanomuksen, koska asiaa täytyy pitää tarpeellisessa määrässä selvitetynä, ottanut esillä olevan asian lopullisesti harkittavakseen ja, samalla kun kihlakunnanoikeus, jonka mielestä vastaajat Hilda Amanda Pulkkinen, Axa Lovisa Sjöblom, Signe Maria Syväne ja Mimmi Hyvönen eivät ole olleet siinä asemassa, että heitä lain mukaan olisi käynyt pitäminen virkamiehinä, ei katso laillista selvitystä esitetyn siitä,

että vastaajat Hilda Amanda Pulkkinen ja Mimmi Hyvönen olisivat pahoinpidelleet Oulunkylän lastenkotiin otettuja lapsia tai heitä vastaan tehneet muutakaan rangaistavaa tekoa, vaikka heitä jossain määrin täytyy pitää sopimattomina hoitamaan lastenkotiin otettuja lapsia,

havaitsee kihlakunnanoikeus:

että elokuussa vuonna 1912 Oulunkylän lastenkodissa sattunut suuri kuolleisuus oli johtunut erinäisistä muista seikoista, niinkuin keino-tekaisesta ravinnosta ja hoidettujen lasten perinnöllisistä taudintaipumuksista;

että vastaajain Axa Lovisa Sjöblomin ja Signe Maria Syvänteen viaksi ei käy paneminen mitään rangaistavaa;

että vastaaja Signe Maria Syväne päin vastoin on todistettu sopivaksi johtamaan lastenkotia ja asiaan innostuneeksi;

että vastaaja Johan Alexander Collan Helsingin kaupungin vaivashoitohallituksen toimitusjohtajana tosin ei ollut käynyt Oulunkylän lastenkodissa vähintään kerran viikossa, niinkuin lokakuun 23 päivänä 1896 vahvistettu Helsingin kaupungin vaivashoito-ohjesääntö määrää, mutta että hänen ei sen kautta voi katsoa sivuuttaneen virkavelvollisuuttaan, koska Helsingin kaupunginvaltuusto on helmikuun 26 päivänä 1911 vahvistanut mainittuun ohjesääntöön muutokset, joiden mukaan toimitusjohtaja on vapautettu kaikista velvollisuuksistaan edellä mainitussa kohden ja erikoisesti tarkoitusta varten asetettu ylitarkastaja on ottanut ne toimekseen;

että sitä seikkaa, että siten muutettua ohjesääntöä, vaikkei läänin kuvernööri sitä ollut vahvistanut, kuitenkin oli noudatettu, ei käy lukeminen vastaaja Johan Alexander Collanin viaksi;

että laillista selvitystä ei ole esitetty siitä, että lastenkodissa käytetty vesi olisi ollut laadultaan terveydelle vaarallista tai sikäläiset olot muuten lasten terveydelle haitallisia;

että vastaaja Ivar Gordie, joka olisi ollut velvollinen Helsingin kaupungin vaivashoidon ylitarkastajana Helsingin kaupunginvaltuuston helmikuun 26 päivänä 1911 tekemän päätöksen mukaisesti kerran viikossa käymään Oulunkylän lastenkodissa, oli, vaikkakin jonkin kerran enemmän kuin viikko oli kulunut hänen käyntiensä välillä, kuitenkin keskimäärin käynyt kodissa kerran viikossa, joten täytyy katsoa hänen täyttäneen velvollisuutensa tässä kohden;

ettei vastaaja Ivar Gordie muutenkaan ollut saattanut itseänsä syy-pääksi mihinkään laiminlyöntiin;

sekä katsoen edellä sanottuun, että laillista selvitystä ei ole esitetty siitä, että vastaaja Gustaf Mélarit olisi saattanut itsensä syyppääksi laiminlyöntiin virassa;

mihin nähden kihlakunnanoikeus, huomioon ottaen että todistajain Vilhelmina Vikbergin, Olga Erika Sinirannan ja Maria Laakson todistuksille todistajain vähemmän hyvän siveellisen elämän johdosta ei käy myöntäminen täyttää todistusvoimaa, harkitsee oikeaksi hylätä vastaajia vastaan tehdyt edesvastuuvaatimukset.

Tämän jutun laajuuden valaisemiseksi mainittakoon, että kihlakunnanoikeudessa syntynyt pöytäkirja käsittää kokonaista 381 konekirjotettua sivua sekä että tämän pöytäkirjan lunastukseen meni Smk 298: 50.

Lastenkodin hoidokkiluvun vaihtelu käy selville seuraavista numeroluvuista:

Vuodelta 1912 järeillä olevia lapsia	34,	niistä pieniä	12
Vuoden varrella vastaanotettuja lapsia	152,	„ „	50
	Yhteensä 186, niistä pieniä		62
Vuoden varrella poistettuja lapsia	147,	niistä pieniä	43
Vuoteen 1914 järeillä olevia „ „ „ „	39,	„ „	19
	Yhteensä 186, niistä pieniä		62

Vuoden varrella vastaanotetuista lapsista oli:

Aviollisia	59
Aviottomia	85
Tuntematonta syntyperää	8
	Yhteensä 152

Vastaanottotilaisuudessa vallitsevan terveydentilan sekä avioliisuuden ja aviottomuuden mukaan ryhmittivät lapset seuraavasti:

Terveydelliset
olot vaivashoidon lastenkodissa.

	Avioll. lapsia.	Aviott. lapsia.	Tunt:onta syntyperää.	Yhteensä.
Hyvä	37	34	2	73
Huono	22	51	6	79
	Yhteensä 59	85	8	152

Eri taudeista olivat lukuisimmat hengitystiehyeiden tulehdus (19 tapausta), riisitauti (17 tapausta) sekä maha- ja suolitulehdus (15 tapausta).

Kodissa oleskellessaan punnittiin pienet lapset joka ja isomat joka toinen viikko, ja yleensä niiden paino lisääntyi. Painon vähenemistä todettiin 11 lapsessa (5 aviollista, 5 aviotonta ja 1

tuntematonta syntyperää). Sinällään pysyi 14 lapsen paino (6 aviollista, 7 aviotonta ja 1 tuntematonta syntyperää). 35 lasta punnittiin ainoastaan kerran. Kaikkien muiden paino oli lisääntynyt.

Lasten terveydentila niiden poistuessa lastenkodista käy selville seuraavista numeroluvuista:

	Avioll. lapsia.	Aviott. lapsia.	Tuntta synty- perää.	Yhteensä.
Terveitä	43	44	3	90
Parempia	18	10	4	32
Parantamattomia	10	13	1	24
Kuolleita	—	—	1	1
Yhteensä	71	67	9	147

Lastenkotiin otetuista 62 pienestä lapsesta oli:

Imetettyjä	11
Keinollisesti ruokittuja	44
Osin imetettyjä, osin keinollisesti ruokittuja	7
Yhteensä	62

Pienten lasten terveydentila vuoden alussa käy selville seuraavista numeroluvuista:

	Imetet- tyjä lapsia.	Keinoll. ruokittuja lapsia.	Osin imetettyjä, osin keinoll. ruo- kittuja lapsia.	Yhteensä.
Hyvä	6	14	2	22
Huono	5	30	5	40
Yhteensä	11	44	7	62

Vallitsevana tautina olivat mahahäiriöt. Mitä pienten lasten painoon tulee, oli vähenemistä todettavissa 6 lapsessa, jotka kaikki olivat keinollisesti ruokittuja. Sinällään pysyi 1 imetetyn ja 6 keinollisesti ruokitun lapsen paino. Kaikkien muiden useamman kerran punnittujen lasten paino oli lisääntynyt.

Pienten lasten terveydentila niiden poistuessa lastenkodista näkyy seuraavista numerotiedoista:

	Imetettyjä lapsia.	Keinollisesti ruokittuja lapsia.	Osin imetettyjä, osin keinoll. ruo- kittuja lapsia.	Yhteensä lapsia.
Terveitä	5	23	2	30
Parempia	—	1	—	1
Parantamattomia ..	1	10	—	11
Kuolleita	—	1	—	1
Yhteensä	6	35	2	43

Vuoden varrella on lapsia lastenkodista lähetetty sairaalaan 36 tapauksessa, useimmat väliaikaiseen lastensairaalaan. Taudin syynä olivat 9 tapauksessa mahahäiriöt, 5 tapauksessa riisitauti, 5 tapauksessa kaularötkä, 4 tapauksessa äkillinen keuhkokatarrri, 3 tapauksessa keuhkotulehdus j. n. e. — Kulkutaudeista oli lukuisia vesirokon ja tuhkarokon tapauksia, mutta ei ainoatakaan tulirokkotapausta ja ainoastaan yksi kurkkumätätapaus. Lopuksi sopii huomauttaa, että kesän aikana ei sattunut mainittavan lukuisia ripulitapauksia.

Lastenkotiin otettujen pienten lasten verraten suuri kuolleisuus vuonna 1912 herätti jonkin verran huomiota, ja tämän johdosta kävi m. m. vaivashoidontarkastaja, siitä huolimatta että kuolleisuuden osotettiin johtuneen luonnollisista ja selitettävistä syistä, moittimaan kodin palveluskuntaa törkeästi huolimattomuudesta lasten hoidossa ja niiden huonosta hoidosta sekä kodin johtoa asiantuntemuksen, tarmon ja huolekkuuden puutteesta. Niinkuin edellä olevasta selonteosta näkyy, ovat olot yhtäkkiä parantuneet, kertomusvuonna kun lastenkodissa kuoli ainoastaan yksi lapsi 23 lapsen sijasta vuonna 1912.

Tämä ilmeinen ero johtuu tietenkin yksinomaan kaupungin uudesta väliaikaisesta lastensairaalaista, jonka perustamisen vaivashoitohallitus kirjelmässä syyskuun 20 päivältä 1912 osotti välttämättömän tarpeelliseksi ja joka kaupunginvaltuuston lokakuun 8 päivänä samaa vuotta tekemän päätöksen johdosta perustettiin sekä luovutettiin käytettäväksi viimeksi mainitun kuukauden 15 päivänä.

Vuodelta 1912 antamassaan kertomuksessa vaivashoitohallitus mainitsi, että lastensairaalan puute oli tuottanut hallitukselle suuria vaikeuksia. Täyttäessään lain mukaista huoltamisvelvollisuuttaan voimassa olevan vaivashoitoasetuksen 2 §:n mukaan täytyi vaivashoitohallituksen lastenkotiin hoidettavaksi ja elätettäväksi ottaa ja siellä säilyttää asianmukaisen hoidon puutteessa olevia lapsia, siihen katsomatta olivatko he terveitä vai sairaita. Lukemattomia turhia yrityksiä tehtiin sairaiden lasten sijoittamiseksi sairaaloihin, joissa he voisivat saada tautinsa vaatimaa hoitoa, jommoisen anta-

minen vaivahoitohallituksen käytettävänä olevassa lastenkodissa oli mahdoton. On kuitenkin tuskin luultavaa, että tämä puute olisi mainittavasti vaikuttanut lastenkodissa olevain lasten kuolleisuuteen, joka elokuussa 1912 käsitti kokonaista 10 kuolemantapausta. Kun ottaa huomioon, kuinka huonossa hoidossa useimmat näistä lapsista olivat olleet ennen vaivahoitohallituksen huostaan tuloaan, ne perinnätaudit, joita he sairastivat, ja ne äkilliset maha- ja muut taudit, joita he potivat lastenkotiin tullessaan, näyttää luonnolliselta, että nämä lapset paljoo suuremmassa määrässä kuin terveet lapset olivat tuomitut menehtymään, vaikka elämää olisikin täysin järkipäisellä sairaanhoidolla eräissä tapauksissa voitu jonkin verran pidentää.

Jällempänä olevista tiedoista täysin määrin näkyy, ettei vaivahoitohallitus ollut arvannut lastensairaalan puutteesta johtuvia vaikeuksia liian suuriksi.

Lokakuun 15 päivästä 1912, jolloin lastensairaala avattiin, on lastenkotiin tammikuun 1 päivään 1914 asti otetuista 43 vuotta nuoremasta lapsesta lähetetty sairaalaan 21. Näistä kuoli sairaalassa 5 eli 23.8 %.

Samaan aikaan on kaikkiaan 26 semmoista ennestään sairasta lasta, jotka ennen lastensairaalan perustamista täytyi ottaa lastenkotiin, lähetetty suorastaan sairaalaan. Näistä kuoli sairaalassa 13 eli 50.0 %, poistettiin 10 eli 38.5 % ja oli tammikuun 1 päivänä 1914 sairaalassa jällellä 3 eli 11.5 %.

Kaikista 47 lapsesta, jotka, ellei lastensairaala olisi ollut, olisivat edellä mainitun ajan kuluessa saaneet hoitoa lastenkodissa, mutta joita nyt on hoidettu sairaalassa, on siis 18 eli likipitään 38.3 % kuollut.

Vertailun vuoksi mainittakoon, että kuolleisuusprosentti lastenkodissa vuonna 1912 oli lokakuun 15 päivään asti ainoastaan 14.7 %.

Nämä numeroluvut silmäin edessä tuskin voinee oikeutuksen varjollakaan väittää, että lastenhoito lastenkodissa vuonna 1912 olisi ollut sen laatuinen, kuin on tahdottu uskotella.

Edellä on mainittu, että kaupunginvaltuusto, sen johdosta että aikansa herätettiin kysymys laajemman tilan hankkimisesta Töölön vanhaan vaivaistaloon, kokouksessaan helmikuun 2 päivänä 1909 päätti silloiseen vaivaistaloon sijoitetun lastenkodin muutettavaksi sieltä pois ja väliaikaisesti, kunnes uusi lastenkoti rakennettaisiin, sijoitettavaksi kaupungin hiljattain ostamassa Äggelbyn kartanossa oleviin rakennuksiin. Muutto pantiinkin kohdakkoin toimeen, sittenkun kaksi kartanossa olevaa vanhanlaista rakennusta oli sisustettu lastenkodiksi, jossa laskettiin olevan sijaa 40 hoidokille. Siitä lähtien on vuosien varrella, sikäli kuin lisätilaa on ollut tarpeen, varsinkin vuonna 1912, useita huoneita korjattu ja annettu lasten-

Uuden lasten-
kodin tarve.

kodin käytettäväksi ei ainoastaan Äggelbyn kartanossa, vaan myös viereisessä, niinikään kaupungin omistamassa Nybondaksen talossa. Lisätilan tarve on kuitenkin kaikista näistä toimenpiteistä huolimatta edelleen ollut tuntuva, mutta puheena olevat rakennukset on nyttemmin niin tyyten käytetty, ettei mahdollisuutta laajentamiseen enää ole olemassa.

Tämä lisätilan tarve ynnä ne suuret haitat, joita johtuu huoneiden ja rakennusten sopimattomasta sijoituksesta, mikä tuntuvassa määrässä vaikeuttaa lasten sijoitusta ikänsä ja sukupuolensa mukaan, lasten tehokasta silmälläpitoa y. m., riittävän veden, varsinkin kylpyveden, puute, samoin kuin edellä osotetut lasten koulunkäyntiä haittaavat hankaluudet ovat kaikki yhdessä saaneet aikaan, että vaivaishoitohallitus on päättänyt ryhtyä toimiin uuden, tarkoitukseen sopivan lastenkodin aikaansaamiseksi, ja on vaivaishoitohallitus sitä varten asettanut valiokunnan, johon on valittu vaivaishoitohallituksen jäsenet professori Wallgren ja filosofiantohtori neiti af Forselles sekä työ- ja vaivaistalon johtaja eversti Mélar ja lastenhoidontarkastaja kuvernööri Gordie.

Laadittaessa Forsbyn uuden vaivaistalon suunnitelmaa, jonka kaupunginvaltuusto vahvisti helmikuun 11 päivänä 1908, jo valmistettiin niinikään ehdotus 107,000 markan hintaisen lastenkodin rakennuttamisesta mainittuun taloryhmään. Erinäisistä syistä ei tätä rakennusta kuitenkaan teetetty vaivaistaloa rakennettaessa, mitä seikkaa nykyaikaisen lastenhoidon kannalta täytyy pitää erittäin onnellisena.

Kaikissa sivistysmaissa pyritään nimittäin nyttemmin siihen, että lasten, jotka lainmukaisen vaivaishoidon täytyy ottaa huostaansa, mikäli mahdollista tulee päästä tuntemasta olevansa köyhäinhoitolaisia. Sensijaan että lainsäädäntö aikaisemmin velvoitti vaivaishoitoyhdyskunnan hankkimaan sen huostaan otetuille yhdyskunnan jäsenille tarpeellisen elatuksen tässä kohden tekemättä minkäänlaista eroa aikuisten ja lasten välillä, katsovat nykyaikaiset pyrinnot ja niiden rinnalla kulkeva uudenaikainen lainsäädäntö tätä yhteiskuntatehtävää toiselta kannalta ja pitävät vaivaishoidon velvollisuutena panna aivan erikoista huomiota huostaan otettujen lasten kasvatukseen ja henkiseen kehitykseen. Tällaisten pyrkimysten leimaama käsitys vaivaishoidon suhtautumisesta lapsiin johtuu osin kehittyneemmästä ihmisyytunteesta, osin monivuotisesta kokemuksesta, joka on osottanut, että vaivaishoidon huostaan otetut lapset varsin laajassa mitassa lisäävät siveellisesti huonohoitosten ja pahantapaisten lasten laumoja. Ääniä kuuluu sentähden miltei kaikkialla, että vaivaishoitoviranomaisten olisi annettava lastenhoito toimeksi erityisille kasvatus- tai lastenhoitoviranomai-

sille, joiden erikoistehtävänä olisi kasvavan polven henkinen huoltaminen.

Olisi ilmeisessä ristiriidassa näiden uudenaikaisten ja täysin oikeutettujen pyrkimysten kanssa, jos vaivaishoidon huostaan otetut lapset sijoitettaisiin yleiseen vaivaishoitolaitokseen tai semmoisen laitoksen alueella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan huoneistoon. Vaivaishoitoviranomaisen alaista lastenkotia ei ole, siksi että menoja ehkä olisi hiukan vähemmän ja hallinto helpompi, sijoitettava vaivaistaloon eikä sen yhteyteen, vaan on se järjestettävä aivan erilleen siitä laitoksesta, johon aikuisia vaivaishoitolaisia on sijoitettu. Tämä on sivistysmaiden kaupunkiyhdyskunnissa jo otettu huomioon. Lapsia ei ole — ei lyhemmäksikään ajaksi — asetettava oloihin, jotka heissä herättävät tunteen, että he kuuluvat sen laatuisiin ihmisiin, joista tahdotaan pysyttää erillään aikuisetkin kunnialliset henkilöt ja jotka ovat antaneet sanoille „vaivaishoitolainen“, „vaivaislapsi“ niin alentavan kaiun. Heitä ei myöskään ole saatettava alttiiksi mahdollisuudelle — mikä on sangen lähellä tarjona ja tuskin vältettävissä — joutua kosketuksiin edellä mainittujen henkilöjen kanssa.

Näyttää sentähden siltä, kuin ei olisi hyvin harkittua eikä muuten kaupungin arvonkaan mukaista, että kaupunki, vaikka se humanitaarisiin tarkoituksiin uhraa miljooneja, ei ottaisi huomioon näitä periaatteita, jotka useimmissa sivistysmaissa nyttemmin on ehdottomasti omaksuttu.

Vaivaishoidon lastenkoti olisi sentähden rakennettava ja järjestettävä sillä tavoin, etteivät lapset toistensa eivätkä muiden ikäistensä silmissä esiintyisi huostaan otettuihin köyhäinhoitolaisiin kuuluvina.

Edellä lausuttuun viitaten vaivaishoitohallitus ei voi olla tässä esittämättä toivomusta, että lastenkodin väliaikainen sijoitus Äggelbyhyn, jota kaikkine haittoineen jo on jatkunut kuudetta vuotta, aivan lähimmässä tulevaisuudessa lakkaisi ja kaupungin lastenkotikysymys vihdoinkin saisi nykyaikaista lastenhoitoa ja pääkaupungin arvoa vastaavan ratkaisun.

Vaivaishoitohallitus on, niinkuin alempana olevista tiedoista näkyy, jo rekisteritoimiston ensimmäisenä toimintavuonna voinut tyytyväisyydekseen todeta varsin virkeää yhteistoimintaa toimiston ja kunnassa työskenteleväin armeliaisuusyhdistysten samoin kuin moniaiden yksityishenkilöjenkin kanssa, jotka toimiston välityksellä ovat hankkineet tietoja avunetsijöistä, ja perusteltuja toiveita on olemassa, että toimiston nyttemmin tultua yleisölle tunnetummaksi sen tarkoitusperäkin saavutetaan laajemmassa mitassa. Tähän viittaa se ilahuttava asianhaara, että tiedonannot ja tiedustelut, joita vuoden alussa saapui varsin säästeliäästi, ovat vuoden varrella lisääntymistään lisääntyneet.

Niinkuin viime vuosikertomuksesta käy selville, liittyivät rekisteritoimistoon marraskuun 19 päivänä 1912 pidetyssä kokouksessa, jonka toimeenpani vaivahoitohallituksen asettama komitea yhteistyön aikaansaamiseksi lainmukaisen vaivahoidon ja kaupungissa toimivain armeliaisuuslaitosten kesken, seuraavat yhdistykset: kaupunkilähetys, köyhäin lasten työkotien toimikunta, Syntymäpäivälahja niminen yhdistys ja hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys sekä myöhemmin Maitopisara, rouvasväenyhdistys, pelastusarmeija, vankeusyhdistys sekä lastenhoidon edistämisyhdistys. Vuonna 1913 ovat tulleet lisäksi: kansanlastentarhat, „C. E.“ niminen yhdistys, valkonauha, Sokeain ystävät, Suomen naisiyhdistys, Nuorten miesten kristillinen yhdistys, risatautisten lasten parantolayhdistys sekä Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys.

Ilmoituksia avustuksista, joita eri yhdistykset ovat antaneet apua tarvitseville, ovat vuoden varrella tehneet:

Kaupunkilähetys	626
Köyhäin lasten työkodit	307
Hyväntekeväisyyden järjestämisyhdistys	895
Maitopisara	443
Rouvasväenyhdistys	180
Pelastusarmeija ¹⁾	174
Lastenhoidon edistämisyhdistys	309
Kansanlastentarhat	269
„C. E.“ yhdistys	143
Suomen naisiyhdistys	60
Nuorten miesten kristillinen yhdistys	30
Valkonauha	45
Sokeain ystävät	22
Risatautisten lasten parantolayhdistys	8
Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistys	456

Tiedusteluja ovat tehneet:

Yksityishenkilöt	162
Kaupunkilähetys	63
Kasvatuslautakunta	73
Lastenhoidon edistämisyhdistys	10
Kansanlastentarhat	9

¹⁾ Pelastusarmeija antoi vasta vuoden lopulla avustamainsa henkilöjen luettelon sekä ilmoitti samalla, ettei se tällä kertaa kyennyt antamaan laajempia tietoja, mutta että sen tiedonannot vastedes, sittenkun kirjanpito on järjestetty uudestaan, ovat täydellisempiä.

Henkilöselvityksiä, joita vuoden alussa oli 3,694, on vuoden varrella tullut lisää 1,038, joista 764 koskee vaivaishoidon avustamia ja taas 274 semmoisia henkilöjä, jotka ovat saaneet avustusta yksinomaan armeliaisuusyhdistysten välityksellä, joten henkilöselvityksiä vuoden lopulla oli kaikkiaan 4,732. Rekisteröityjä henkilö-kortteja oli vuoden päättyessä 6,117.

Sekin rekisteritoimiston toiminnan puoli, joka tarkoittaa kerjuun ehkäisemistä, osottaa varsin huomattavia tuloksia, sillä toimiston välityksellä on tehty kokonaista 103 ilmoitusta henkilöistä, jotka kaupungissa ovat harjottaneet kerjuuta. Kaikkien kerjäävään henkilöjen kanssa on sittemmin heidän olojaan tutkittua menetelty asianhaaran mukaan vaivaishoitoasetuksen 36 §:n mukaisesti.

Toimistoa hoiti vuoden varrella neiti Edit Johansson kahden apulaisen kera, joista toisella kuitenkin samalla oli toimena tarpeellisen puhtaaksikirjotustyön suorittaminen lastenhoidontarkastajan luona. Sittenkun kuitenkin toimiston työ viime syksynä tuntuvasti lisääntyi, katsoi vaivaishoitohallitus tarpeelliseksi tehdä kaupunginvaltuustolle esityksen erityisen apulaisen palkkaamisesta lastenhoidontarkastajalle, jotta molemmat ensinmainitut apulaiset saisivat kokonaan antautua toimiston työhön. Tähän esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi.

Työ- ja vai-
vaistalo.

Työ- ja vaivaistalon toiminnasta vuonna 1913 on sen johtaja antanut seuraavia tietoja:

Työ- ja vaivaistaloon otettuina on vuonna 1913 ollut kaikkiaan 975 henkilöä (1,449 vuonna 1912), niistä vaivaistaloon ja sen eri osastoille 644 (1,176 vuonna 1912).

Vaivaistaloon ja sen eri osastoille otetuista henkilöistä oli:

Miehiä	157
Naisia	265
Lapsia	<u>222</u>
	Yhteensä 644

Ikänsä mukaan ryhmittivät nämä seuraavasti:

10 vuotta nuorempia	202
10 ja 20 vuoden välillä	23
20 ” 30 ”	68
30 ” 40 ”	53
40 ” 50 ”	39
50 ” 60 ”	59

60 ja 70 vuoden välillä	77
70 ” 80 ” ”	91
80 ” 90 ” ”	30
90 vuotta vanhempia	2

Yhteensä 644

Näistä oli syntynyt:

Helsingissä	132
Muilla paikkakunnilla	512

Työlaitokseen otetuista 331 miehestä oli:

15 ja 20 vuoden välillä	8
20 ” 30 ” ”	48
30 ” 40 ” ”	83
40 ” 50 ” ”	79
50 ” 60 ” ”	65
60 ” 70 ” ”	36
70 ” 80 ” ”	11
80 ” 90 ” ”	1

Yhteensä 331

Näistä oli syntynyt:

Helsingissä	71
Muilla paikkakunnilla	260

Koko määrästä 975:stä kuoli vuoden varrella 14 (133 vuonna 1912), joista oli:

Miehiä	8
Naisia	3
Lapsia	3

Yhteensä 14

Hoidokkien luku eri kuukausina oli:

	Suurin luku.	Vähin luku.	Keskimäärin.
Tammikuu	377	327	344.8
Helmikuu	394	371	380.3
Maaliskuu	379	371	375.6
Huhtikuu	372	337	355.4
Toukokuu	339	305	316.3
Kesäkuu	327	302	318.7
Heinäkuu	340	321	335.2
Elokuu	353	339	344.5

Syyskuu	373	353	361.9
Lokakuu	429	374	395.5
Marraskuu	491	432	463.2
Joulukuu	536	491	533.3

Koko vuoden keskimäärä oli 377.05.

Laitoksessa hoidettuja mielisairaita oli 15 (565 vuonna 1912) eli 9 miestä ja 6 naista.

Muihin kuntiin kotiinlähetettyjä tai muiden kuntain asiamiesten pois ottamia oli:

Miehiä	2
Naisia	7

Laitoksen kirjoissa oli vuoden alussa 343 ja vuoden lopussa 532 hoidokkia.

Vaivaistaloon otettuja hoidokkeja on kykynsä mukaan käytetty työhön, mikä näkyy jo siitäkin, että suurimman osan kaikista vuoden varrella tehdyistä uusista vaatekappaleista ovat hoidokit valmistaneet, jota paitsi he niinikään ovat laitoksen vanhoja vaatekappaleita tarpeen mukaisesti pitäneet kunnossa. Vaivaistalon hoidokkien vuonna 1913 valmistamista uusista vaatekappaleista mainittakoon m. m. 2,092 lakanaa, 391 miehen ja 529 naisen paitaa, 2,407 pyyheliinaa, 234 patjanpäällistä, 251 korvallisempäällistä, 279 naisen pukua, 374 röijyä, 227 alushametta, 191 alusliiviä, 437 esiliinaa, 1,401 sukkaa, 835 korvallisensuojusta, 24 lapsenpatjaa, 30 pikkulapsen paitaa, 54 lapsenpukua, 164 hamukkaa, 265 paria lapsenhousuja, 75 päällystakkia, 36 leukalappua, 331 lapsenröijyä, 250 lapsenvaippaa, 30 irtopeittoa, 9 pöytäliinaa y. m. Kaiken vaatteidenpesun, huoneiden puhtaanapidon y. m. ovat vaivaistalon hoidokit niinikään hoitaneet.

Maaliskuun 1 päivänä järjestettiin vaivaistaloon lastenosasto, johon otetaan äitejä pienine lapsineen. Tämä toimenpide johtui siitä, ettei kaikille poliisin tuomille lapsille voitu saada sijaa Äggelbyn lastenkodissa. Elokuun 1 päivänä valmistui paviljonki B, joka on aiottu iäkkäille naisille, joilla on moitteeton menneisyys, minkätähden sinne siirrettiin suuri osa paviljongissa A aikaisemmin hoidetuista vanhoista naisista. Tämän johdosta täytyi lisäksi asettaa kaksi hoitajatarta ja yksi siivoojatar.

Paitsi työ- ja vaivaistalossa edellisinä vuosina suoritettuja

töitä oli vaivaistalo ottanut toimittaakseen eräiden Kivelän sairaalan osastojen sekä palvelushenkilöjen ja näiden perheiden vaatteenpesun, josta työstä kertyneenä korvauksena vaivaistalo on vaivaishoitohallitukselle toimittanut Smk 2,875:10. 1914 vuoden alusta lähtien on Kivelän sairaalan vaatteenpesu kokonaan jätetty vaivaistalon toimeksi.

Syksyllä 1913 sai työlaitos puusepän- ja jalkinetyökoneita, jotka ovat tuntuvasti helpottaneet työtä. Yksistään kolmesta kansakouluille toimittamastaan jalkinehankinnasta voi työlaitos vaivaishoitohallitukselle suorittaa Smk 16,000: 50, ja työlaitoksen tuotantokyky voitaneen kehittää siihen määrään, että suuri osa kaupungin töistä voidaan siellä suorittaa. Esimerkkinä mainittakoon ainoastaan, että Kööpenhaminan työlaitoksessa nidotaan kaikki kaupungin asiakirjat. Samaten voitaisiin menetellä täälläkin, jos vain saataisiin tarpeelliset koneet. Nykyään sellainen työ ei kuitenkaan kävisi päinsä tilanahtauden vuoksi nykyisessä työlaitoksessa, jossa tänä talvena on vallinnut semmoista liikasijoitusta, että on täytynyt työlaitoksesta siirtää 36 miestä vaivaistaloon. Kun suurin osa työlaitoksen hoidokeista on huolimattomia perheenelättäjiä, jotka ensi tilaisuudessa karkaavat laitoksesta vieden mukanaan laitoksen vaatteita vuosittain yli 3,000 markan arvosta, olisi suotavaa, että näitä varten rakennettaisiin erikoinen paviljonki eikä heille myönnettäisi lomaa, ennenkuin ovat kaupungille korvanneet perheensä elatuksesta syntyneen velan. Mainittuun paviljonkiin laitettaisiin pienenlaisia työpajoja, muiden muassa kirjansitomokin, joka tuotaisi kaupungille säästöä vuosittain 12,000—15,000 markkaa.

Keskikustannus kunkin aikuisen henkilön elatuksesta laitoksessa oli 67.77 penniä päivässä 45.58 pennin sijasta vuonna 1912.

Työ- ja vaivaistalon menot olivat vuonna 1913 kaikkiaan Smk 353,243: 85, vuonna 1912 Smk 291,843: 18.

Menoista tuli:

	1913.	1912.
Vaivaistalon osalle.....	Smk 232,691: 95	151,499: 97
Työlaitoksen „	„ 120,551: 90	47,145: 27
Mielenvikaisten hoitolaitok-		
sen osalle.....	„ — —	93,197: 94
Yhteensä Smk	353,243: 85	291,843: 18

Hoitopäiviä oli vuonna 1913 kaikkiaan 152,661, 240,269 vuonna 1912, nimittäin:

	1913.	1912.
Vaivaistalossa	Smk 110,333	131,002
Työlaitoksessa	„ 42,328	30,929
Mielenvikaisten hoitolaitoksessa..	„ —	78,338
	<u>Yhteensä Smk 152,661</u>	<u>240,269</u>

Keskimääräinen kustannus hoitopäivää kohti oli:

	1913.	1912.
Vaivaistalossa.....	2: 11	1: 16
Työlaitoksessa	1) 2: 85	1) 1: 52
Koko laitoksessa	2: 31	1: 21

Vuonna 1913 tapahtui työlaitoksessa murha. Moitteita ja tyytymättömyyttä on niinkään kuulunut niiden hoidokkien puolelta, jotka kannattavat Työmies-lehteä ja sen oppeja. Epäjärjestyksiä ei kuitenkaan ole sattunut, vaikka rangaistuksia on käytetty enemmän kuin edellisinä vuosina. Vaikeinta on tulla toimeen huolimattomain perheenelättäjäin ja naimattomain äitien kanssa.

Työ- ja vaivaistalon lääkärinhoito.

Kaupungin työ- ja vaivaistalon lääkäri on toiminnastaan vuonna 1913 antanut seuraavat tiedot:

Vuoden varrella on kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan lääkärinhoitoa työ- ja vaivaistalossa toimittanut lääketieteellisen siaatti Hj. M. Stenbäck, joka keskiviikkoisin — ja muulloinkin tarpeen mukaan — on käynyt laitoksessa. Neuvoja annettiin noin 2,000, ja lääkärin määräyksestä on seuraava henkilömäärä siirretty:

Marian sairaalaan	16
Kivelän sairaalaan	44
Vanhaan klinikkaan	2
Professori Engströmin sairaalaan	1
Silmäklinikkaan	4
Kulkutautisairaalaan	1
	<u>Yhteensä 68</u>

1) Työlaitoksesta ollutta tuloa lukuunottamatta.

Kulkutauteja ei ole sattunut, mutta kaupungin sairaanhoitolaitoksissa vallitseva tilanpuute on huomattavasti vaikuttanut kunnalliskotiinkin, niin että sairaaloissa useinkaan ei ole saatu sijaa äkillisiäkään tauteja sairastaville henkilöille.

Taulu 1. Vaivahoitohallituksen

	Henkilöitä, jotka on lähe-																			
	Työ- ja vaivaistaloon.					Kunnan sairaaloihin.								Yleiseen sairaala-						
	Vaivais- taloon.			Työtaitokseen, miehiä.	Yhteensä.	Marian sairaalaan.			Humaliston sairaalaan.	Yhäiäk. lastensairaalaan.	Kivelän sairaalaan.		Yhteensä.	Sisätautiin osastolle.	Kirurgiselle osastolle.	Naistautien osastolle.	Silmätautien osastolle.	Korvatautiin osastolle.	Dermatologiselle osastolle.	Lapsen- käsittelykseen.
	Miehiä.	Naisia.	Lapsia.			Sisätautiin os.	Kirurgiselle os.	Kulikutantios.			Yleis. osastolle.	Mielenvikaisten osastolle.								
Pääkanslia.																				
Tammikuu	6	2	4	3	15	54	7	5	—	6	31	3	106	—	1	—	—	—	—	—
Helmikuu	7	19	6	8	40	49	5	6	—	3	30	4	97	1	1	2	—	—	—	1
Maaliskuu	2	5	4	7	18	44	5	1	—	2	35	4	91	2	—	2	—	—	1	3
Huhtikuu	5	5	8	2	20	43	4	3	—	3	30	1	84	—	1	—	1	1	—	—
Toukokuu	6	6	3	6	21	30	6	3	—	2	32	4	77	1	1	—	—	—	—	1
Kesäkuu	5	6	3	4	18	30	7	3	—	—	20	3	63	—	1	4	—	—	—	1
Heinäkuu	4	11	4	3	22	34	13	7	—	2	17	5	78	—	1	—	—	—	—	1
Elokuu	—	8	8	2	18	31	10	6	—	1	25	5	78	—	1	2	1	—	—	2
Syyskuu	6	8	6	11	31	43	9	8	—	1	25	3	89	1	—	2	—	—	—	1
Lokakuu	4	12	6	25	47	37	8	4	—	2	31	5	87	1	—	1	2	—	—	—
Marraskuu	14	13	4	22	53	36	6	7	—	2	23	1	75	1	—	1	—	1	1	6
Joulukuu	8	13	6	22	49	40	6	6	—	—	20	—	72	—	—	2	1	—	—	—
Yhteensä	67	108	62	115	352	471	86	59	—	24	319	38	997	7	6	17	5	2	3	15
Haarakanslia.																				
Tammikuu	8	11	19	10	48	40	10	3	1	3	25	25	107	—	—	3	1	—	—	5
Helmikuu	3	3	15	10	31	30	8	3	5	4	20	18	88	—	—	6	3	2	1	—
Maaliskuu	1	9	15	9	34	18	6	3	8	2	37	15	89	—	1	2	1	—	—	4
Huhtikuu	2	10	13	12	37	27	8	1	5	1	19	20	81	—	—	1	3	—	—	4
Toukokuu	—	6	10	17	33	23	5	1	7	1	24	11	72	—	2	1	1	1	—	3
Kesäkuu	5	7	7	7	26	23	3	2	5	2	11	26	72	—	—	—	1	—	—	—
Heinäkuu	3	1	9	15	28	29	5	3	7	1	12	21	78	—	3	2	—	—	—	2
Elokuu	1	11	5	23	40	35	9	1	1	3	29	10	88	—	—	2	2	—	—	5
Syyskuu	5	5	3	16	29	16	3	2	3	4	16	15	59	—	1	2	1	—	—	1
Lokakuu	6	6	4	25	41	26	7	2	7	1	14	14	71	—	—	5	1	—	—	3
Marraskuu	5	8	5	21	39	28	10	3	4	1	22	18	86	—	—	—	—	2	—	2
Joulukuu	8	5	9	14	36	21	8	3	4	6	21	24	87	—	—	4	—	—	—	3
Yhteensä	47	82	114	179	422	316	82	27	57	29	250	217	978	—	7	28	14	5	1	32

kansliain käsittelemät asiat vuonna 1913.

t e t t y		Varattomuuden todistuksia annettu							Vainvaishoidon kustannuksella myönnettyjä				Erinäisiä hakemuksia evätty.	Muita asioita.	Yhteensä käsitellyjä asioita.	
laan.	Prof. Engströmin klinikkaan.	Eläkekakemusta varten.	Maksutt. lääkärih. saamiseksi.	Parantolain pääsemiseksi.	Köyhänasiantajaj. käyttäm. vart.	Maksuttom. koulunk. saamiseksi.	Vapautuksen saamiseksi	Lääkkeitä y. m.	Hautauksia.	Ruokalippuja.	Yömajalippuja.					
							Yleisistä veroista.									
1	2	1	4	5	—	10	2	4	53	187	10	5	2	27	1,514	1,947
2	7	—	13	10	2	10	1	—	36	144	10	13	9	24	1,342	1,758
1	9	—	5	5	—	13	1	6	3	129	8	17	5	14	1,280	1,604
4	7	—	5	9	3	29	—	2	2	186	14	1	1	26	1,255	1,644
2	5	—	2	7	1	13	3	7	12	138	7	3	—	16	1,212	1,524
2	8	—	1	—	1	25	—	2	3	73	9	—	—	6	1,185	1,394
1	3	—	—	3	3	8	3	1	—	66	12	1	1	6	1,002	1,209
3	9	—	4	2	—	16	4	—	—	80	16	—	—	8	1,070	1,306
1	5	1	5	—	1	21	29	—	4	74	15	2	4	11	1,207	1,499
1	5	—	5	3	4	19	4	1	40	99	4	—	—	10	1,231	1,559
1	11	—	11	4	4	23	10	6	25	125	6	—	—	17	1,253	1,623
2	5	1	3	2	4	15	2	1	15	76	5	—	—	6	1,480	1,736
21	76	3	58	50	23	202	59	30	194	1,377	116	42	22	171	15,031	18,803
2	11	—	2	11	—	14	—	—	36	278	5	—	—	1	1,188	1,701
2	14	—	2	13	1	12	1	1	20	290	9	3	—	15	1,243	1,743
1	9	—	2	5	—	7	—	—	1	190	5	—	—	2	1,086	1,430
2	10	—	2	1	—	4	1	—	3	192	5	—	—	4	1,046	1,386
2	10	—	—	2	—	10	2	—	3	159	4	—	—	16	884	1,195
1	2	—	—	3	2	12	—	1	—	131	9	—	—	19	861	1,138
3	10	—	—	2	—	5	1	1	—	138	6	—	—	18	855	1,142
2	11	—	—	4	1	12	3	—	—	166	3	4	4	39	935	1,310
2	7	—	1	5	—	13	5	—	7	119	11	1	—	55	1,213	1,525
1	10	—	—	7	1	19	3	1	25	238	7	4	4	80	1,606	2,117
4	8	—	13	8	—	18	1	5	11	294	7	2	4	61	1,564	2,121
1	8	—	5	14	—	9	—	4	2	253	14	3	1	54	1,562	2,052
23	110	—	27	75	5	135	17	13	108	2,448	85	17	13	364	14,043	18,860

Taulu 2. Helsingin kaupungin miesten työlaitoksen toiminta vuonna 1913.

	Tulot hoidokkien päivätoista, tarveaineet lukuunotettuina, Smk.				Päivätoisten luku.	Keskiarvo päivätyötä kohti.	Menot.	Smk.
	Vieraita töitä.	Työlaitokseen tehtyjä töitä.	Vaivais-taloon tehtyjä töitä.	Yhteensä.				
Sepäntyöpaja	419 40	2,131 44	6,481 38	9,032 22	2,990	3 02.4	Palkat	8,828 67
Suutarintyöpaja	¹⁾ 16,200 50	3,021 45	5,700 85	24,922 80	5,037	4 94.7	Polttoaineet	4,000 —
Räätilintyöpaja	18 25	1,491 20	496 20	2,005 65	1,658	1 20.9	Valo	1,141 85
Puusepäntyöpaja	5,902 45	3,300 20	10,072 32	19,274 97	4,329	4 45.0	Vedenkulutus	500 —
Maalarintyöpaja	8,787 07	555 50	3,711 21	13,053 78	3,182	4 10.2	Ruoka	28,373 86
Kirjansitojain töitä	400 85	15 25	67 50	483 60	407	1 18.8	Vaatetuskulut	6,320 10
Sekalaisia töitä	151 25	540 85	11,333 34	12,025 44	15,655	— 76.8	Tarveaineet	45,342 38
							Kalusto	3,333 07
							Utteruusrahat	5,795 —
							Puusepän ja jalkinetyökoneet	15,903 36
							Sekalaiset menot	1,013 61
Yhteensä ²⁾	31,879 77	11,055 89	37,862 80	²⁾ 80,798 46	33,258	2 42.9	Yhteensä ²⁾	120,551 90

Menoja

Tuloja

Nettomeno Smk 39,753: 44, jaettuna 42,328 elatuspäivälle, antaa tulokseksi 93.92 p:ää kutakin elatuspäivää kohti (2.42 penniä v. 1912).

¹⁾ Kaupungin kansakouluihin on toimitettu 2,540 paria nahkakalkineita, arvoltaan Smk 16,000: 50.

²⁾ Työlaitoksessa pidettyjen kirjain mukaan on vieraista töistä saatu työansio ollut, niinkuin edellä on merkitty, Smk 31,879: 77, mutta syystä että eräät vaivais-talon uutisrakennuslaskut eivät ole ajoissa saapuneet rahatoimikonttoriin, on kaupungin kirjiin tuloksi merkitty ainoastaan Smk 28,353: 53, ja taas Smk 3,526: 24 on merkitty 1914 vuoden tulojen joukkoon.

Taulu 3. Helsingin kaupungin työ- ja vaivaistalon ruuanpitoon toimitetut, ostetut ja laitoksen maa-alueelta korjatut tuotteet vuonna 1913.

	Maitoa.	Perunoita.	Ruis- jauhoja.	Leski- jauhoja.	Puro- jauhoja.	Vehnä- jauhoja.	Lihaa.	Herneitä.	Suurimoja.			Sikojia.	Siiväa.	Suola- siakkaa.	Voita.	Kaalin- kupuja.	Lanttua.	Punajuur.	Porokan.	Matalia.	Smk.
									Ohra.	Kaura.	Tattari.										
									hl.	hl.	kg.										
Säästöä																					
1912	—	50	—	—	—	—	—	—	1.5	2	80	50	—	1,560	—	—	—	—	—	—	4,220
Osin toimitettu, osin ostettu vuonna 1913	166,010.5	1,564.27	38,010	12,600	780	6,044	14,328.7	72.83	20	114.2	1,650	—	9,852	4,926	3,046.3	497	53.5	15	11.5	1,476	95,741
Sekalaisia vähäisiä elintarpeita ja ylimääristä kestitystä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,407
Korjattu vaivaistalolla v. 1913	—	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	28	—	30	—	—	1,940
S:n sekalaiset vihannekset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	502
Yhteensä	166,010.5	1,794.27	38,010	12,600	780	6,044	14,328.7	72.83	21.5	116.2	1,730	50	9,852	6,486	3,046.3	3,497	81.5	15	41.5	1,476	113,811
Siittämällä tullut lisää porsaita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vähenee myytyjen sikain sekä jätteiden hinta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—	4,815
Yhteensä Smk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108,996
Säästö vuoteen 1914	—	500	300	300	—	50	—	3.25	—	1.13	37	36	25	1,320	5	—	28	—	13	287	5,538
Yhteensä Smk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103,458

Muist.: Vuonna 1913 jaettiin kaikkiaan 152,661 täyttä päiväannosta seuraavasti:

Työ- ja vaivaistalossa 110,333
 Työlaitoksessa 42,328

Täyden päiväannoksen kustannus oli koko laitoksessa 67.77 p:ää.